

M E S E Č N I
L I S T O
O B Č I N E Š O Š T A N J

DECEMBER

PRILOGA
LIST – KULTURA

NOVI ŽUPAN OBČINE
ŠOŠTANJ JE BORIS GOLIČNIK
str. 4

FESTIVAL KAJUH
str. 5

TIM VERTAČNIK SPET MED
NAJBOLJŠIMI NA
SVETU V KASTINGU
str. 13

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Poština
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

LETO XXVI
ŠT. 12
27. DECEMBER 2022
3€

**REVIJA ZA KULTURNA
IN DRUGA VPRAŠANJA
OBČINE ŠOŠTANJ IN ŠIRŠE**

Izdaja
Zavod za kulturo Šoštanj,
Trg svobode 12, 3325 Šoštanj,
zanj Kajetan Čop, direktor.
Izdajanje lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik
Jože Volk

Vodenje redakcije
mag. Milojka B. Komprij

Jezikovni pregled
Jože Volk

Oblikovanje, prelom strani
Media Center, Marko Gorjup s. p.

Tisk
Grafika Gracer d. o. o.

Naklada
500 izvodov

**Kritične pripombe na vsebino ali obliko
Lista bodo dosegle svoj namen
le, če jih boste posredovali s kratkim
sporočilom na e-naslov
list.revija@gmail.com.**

Vse sodelavce prosimo, da prispevke
za **LIST št. 1/2023** pošljete najkasneje
do 19. januarja 2023 na elektronski
naslov list.revija@gmail.com.

Foto naslovnice – Dejan Tonkli

List je naprodaj v Trafiki
3dva na Glavnem trgu,
Šoštanj.

KAZALO

Napovednik	2
Naša Občina	4
Dogodki in ljudje	8
Šport	13
Naša društva	14
Fotokarikatura	20
Šola in vrtec	21
Razvedrilo	23

NAROČILNICA

Naročam revijo List do pisnega preklica

Ime in priimek

Naslov (ulica in kraj)

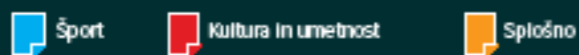
E-naslov ali telefon

Podpis

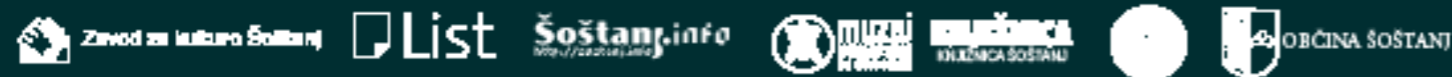
Naročilnico pošljite po navadni pošti na naslov:
Zavod za kulturo Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj ali
na e-naslov: list.revija@gmail.com.

Cena letne naročnine (11 števil) je 20 €, cena posamezne
številke pa 3 €.

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	VABI VAS
RAZSTAVA	Januar 2023	Sto dejstev o Kajuhu, zapisanih z zeleno tinto ob stoletni obletnici pesnikovega rojstva	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
RAZSTAVA	Januar 2023	Bla Perod, likovni natečaj, razstavljajo prvi razredi Osnovne šole Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
RAZSTAVA	Januar 2023	Zlate hruške	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
PREDSTAVITEV	četrtek, 5. 1., 18.00	Medpraznični večer s Podkrajskimi dekleti	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
PLANINSTVO	sobota, 7. 1.	Limbarska gora (773 m)	Limbarska gora	Planinsko društvo Šoštanj
SEJEM	ponedeljek, 9. 1., 10.00–18.00	Knjižni sejem	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
POTOPIS	torek, 10. 1., 18.30	Viki Grošelj: Križ čez Nepal	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
PLANINSTVO	sreda, 11. 1.	Planinski večer	Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
USTVARJALNICA	četrtek, 12. 1., 17.00	Četrtekova peta	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
RAZSTAVA	petek, 13. 1., 17.00	Odprte razstave Urške Stropnik Šonc	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
ABONMA	sreda, 18. 1., 19.00	Abonma - Čaj za dve	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
PRAVLJICE	četrtek, 19. 1., 17.00	Pravljica Joga	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
PLANINSTVO	sobota, 21. 1.	Pohod »Zdravju naproti« na Goro Oljko (733 m)	Gora Oljka	Planinsko društvo Šoštanj
PLANINSTVO	nedelja, 22. 1.	Vincekov pohod	Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
GLASBA	torek, 24. 1., 18.00	Glasbeno pogovorni večer z ...	Mala dvorana kulturnega doma Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
PRAVLJICE	četrtek, 26. 1., 17.00	Pravljica meditacija za otroke z Janjo in medvedkom Tapkom	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj

Napovednik priloge je objavljen v reviji List, v časopisu Naš čas in na spletnem portalu Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>).
Podatke o prireditvah pošljite na elektronski naslov: priloge@sostanj.net

Srečno
2023!

Vsaka sled, ki jo leto pusti,
naj v naše okolje prinese srečo,
kakovostno življenje
ter spoštovanje do napredka in
soljudi.

Čudovite praznike vam želi
Komunalno podjetje Velenje

KNJIŽNICA
VELENJE
Mestna knjižnica Šoštanj

NAŠA OBČINA

V ZP Šoštanj prihaja nova zdravnica s koncesijo

23. novembra 2022 je še takratni župan Darko Menih podpisal koncesijsko pogodbo z zdravnico Vesno Lah za opravljanje zdravstvene dejavnosti na področju splošne oz. družinske medicine v občini Šoštanj.

Koncesija se podeli za obdobje **15 let** z možnostjo podaljšanja. O datumu začetka dela nove zdravnice bomo obvestili na občinski spletni strani.

Novi župan Občine Šoštanj je Boris Goličnik

Z 9. decembrom 2022 je mandat župana Občine Šoštanj nastopil Boris Goličnik, ki so mu volivci v prvem krogu lokalnih volitev med šestimi kandidati namenili 54,21 % glasov, na 1. redni seji Občinskega sveta Občine Šoštanj pa so mu svetniki potrdili mandat.

Tako župan kot novoizvoljeni svetniki so svečano prisegli, da bodo odgovorno in vestno opravljali svojo funkcijo.

Svetnike je nagovoril dosedanji župan Darko Menih, ki je na kratko preletel opravljeno delo v zadnjih šestnajstih letih. Posebej je izpostavil urejeno infrastrukturo, ki je ključnega pomena pri povezovanju mesta s podeželjem, kar je bila ena glavnih nalog, ki si jih je zadal, ko je prevzel županovanje. Izpostavil je tudi domove krajevnih skupnosti, kjer se odvija bogata društvena dejavnost na kulturnem, športnem, turističnem in drugih področjih. Vsem se je zahvalil za dobro delo in sodelovanje,

novemu svetu in županu pa zaželel veliko uspeha. Po svečani predaji lente in pristrčnem objemu dosedanjega in novega župana je zbrane prvič kot župan nagovoril Boris Goličnik. Zahvalil se je županu Menihu, volivcem in volilni komisiji ter čestital novoizvoljenim svetnikom. Kot župan se bo trudil, da v občini Šoštanj zagotovi dobre pogoje za bivanje vsem prebivalcem, da bi se tu vsi skupaj dobro počutili. Poudaril je, da je nujno sodelovanje vseh, zato želi, da vsak ponudi najboljše, kar zmore. »Deloval bom odprto in bom župan vseh. Ponosen sem na vrednote, ki so mi bile položene v zibelko in želel bi, da moje vrednote postanejo naše vrednote.« je zaključil Goličnik.

Sejo je kot najstarejši svetnik vodil Boris Lambizer, poleg njega so v Občinski svet Občine Šoštanj v mandatu 2022–2026 imenovani: Matevž Perovec, Petra Lipičnik, Srečko Potočnik, Marko Dado Brvar, Urška Kurnik, Maša Stropnik, Matej Skornšek, Janja Burkelc, Marko Potočnik, Lea Hrastnik, Vojko Bricman, Danica Sovič, Franc Rosec, mag. Judita Čas Krneža, Peter Radoja, Jasmina Černoša, mag. Damjan Konovšek in Lejla Hasič. Za svetnika je bil izvoljen tudi župan Boris Goličnik, a bo zaradi nezdržljivosti funkcij svetnika in župana mandat dobil naslednji na Listi Borisa Goličnika.

Foto arhiv Občine Šoštanj

Foto arhiv Občine Šoštanj

TJAŠA REHAR

S podelitvijo koncesije je Občina Šoštanj zagotovila dodatnega zdravnika splošne oz. družinske medicine v občini in s tem omogočila dostopnost do primarne ravni zdravstva večjemu številu občanov.

Leta 2020 je Občina Šoštanj podelila koncesijo Zasebnemu zdravstvenemu zavodu A MEDICINI – zdravnici Ani Zamrnik Kolenbrand.

TJAŠA REHAR

Foto arhiv Občine Šoštanj

Foto arhiv Občine Šoštanj

Foto arhiv Občine Šoštanj

Festival Kajuh

7.–12. 12. 2022

Za zaključek dogajanja v Kajuhovem letu, ki je bilo bogato z različnimi projekti, je bil v Kulturnem domu Šoštanj izveden Festival Kajuh, enotedenski sklop pretežno glasbenih dogajanj. Začel se je v sredo, 7. decembra, in končal dan pred osrednjo slovesnostjo oziroma je bil del nje. Kot prva je v sklopu festivala nastopila Edita Čepin ali preprosto **Ditka**, ki je v njej znanem baladnem slogu predstavila svoje avtorske komade. Njeno sodelovanje s slovenskim pesnikom Ferijem Lainščkom je na slovensko glasbeno sceno prineslo priljubljene komade, kot je Ne bodi kot drugi.

Naslednji dan, 8. 12. 2022, se je pred šoštanjsko publiko predstavila **Vanja Iva Kretič**, ki je za dokumentarno-literarni kamišibaj o Karlu Destovniku Kajuhu prejela Prešernovo študentsko nagrado. Kajuhove pesmi je na večeru prepeval **Aljoša Saksida**.

V petek, 9. 12. 2022, je dvorano kulturnega doma Šoštanj napolnila skupina **Mi2**, ki jih je bilo za cel band v akustični izvedbi. Izjemno popularni sestav je dvignil publiko na noge.

Težko pričakovana sobota, 10. 12. 2022, je napolnila dvorano in oder s Kajuhovo večerno impresijo v izvedbi **MePZ Svoboda Šoštanj** in pomoči **Pihalnega orkestra Zarja**.

V nedeljo, 11. 12. 2022, je bil dogodek za En večer, ki je bil točno to, kakor je bilo napisano v naslovu. Uglasbena Kajuhova poezija je lepo zvenela v instrumentalni in vokalni izvedbi **TheStovnik, Marax, Mrigo ter Dejan dogaja in seveda otroškega pevskega zbora OŠ KDK Šoštanj, MePZ Svoboda, Mladinskega pihalnega orkestra GŠ Šoštanj in Pihalnega orkestra Zarja Šoštanj**.

Poleti je v Šoštanju tekel projekt ustvarjanja v lesu na temo Kajuhove poezije. 12. 12. je obiskovalce pritegnila razstava Kajuhove poezije v fosnu projekta študentov kiparstva ALU Ljubljana. Publika si je ogledala tudi predpremierno dokumentarnega filma o Kajuhu avtorja **Zvezdana Martića** Samo en cvet. Film so zasnovali

MILOJKA B. KOMPREJ

posnetki branja Kajuhove poezije, ki se izvaja vsako soboto v Kajuhovem parku pod imenom Beremo Kajuha in jih snemal ter avtorju posredoval **Kajetan Čop**.

V mali dvorani je še vedno na ogled razstava likovnih del Šaleških likovnikov, ki je na temo Kajuhove poezije nastala v mesecu januarju. Ob njej je bil izdan tudi katalog.

Foto Dušan Dobnik

Foto Dušan Dobnik

Foto arhiv Občine Šoštanj

Pesnik vseh generacij

Osrednja slovesnost

Osrednja slovesnost je bila 13. decembra, na Kajuhov 100. rojstni dan. Program se je odvijal v dvorani kulturnega doma Šoštanj. Slavnostna govornica je bila **ministrica za kulturo RS dr. Asta Vrečko**, zbrane je nagovorila in pozdravila tudi šoštanjski župan **Boris Goličnik**. Ob koncu je dejal: *Zahvaljujem se organizatorjem vseh prireditelj, ki so že zdaj potekale ne samo v Šoštanju, ampak tudi od drugod, saj smo od vsepovsod dobivali prijazna poročila o tem in onem projektu, ki je spomin na pesnika in človekoljuba približal vsem državljanom. Zahvaljujem se skupini za organizacijo Kajuhovega leta v Šoštanju in vsem, ki so sodelovali pri realizaciji. Kajuhovo leto se nadaljuje v naslednje leto, prepričan sem, da v domačem Šoštanju zato ni potrebnih posebnih priporočil. Kot novi župan se zahvaljujem tudi prejšnjemu vodstvu, tudi jaz sem in bom še posebej skrbno čuval snovno in nesnovno zapuščino velikega pesnika. Ko sem včasih poslušal bralce Kajuhove poezije, naše someščane, člane različnih društev, ki so skozi vse leto, v dežju, snegu, soncu, na gradbišču Kajuhovega parka, ponosno prebirali njegove pesmi, sem vedel, da njegova pesem ne bo nikoli izpeta, temveč bo še naprej gradila mostove iz vseh človeških src in v vsa srca.*

Ob koncu je gospod župan povabil ministrico na oder in ji izročil unikatno zbirko Kajuh – pesmi in pred kratkim izdano knjižico Sto dejstev o Kajuhu.

Dr. Asta Vrečko je zbranim namenila čestitke in spoštovanje k projektom izvedenim v letošnjem letu in tudi uradno naznanila, da vlada na državnem nivoju tudi v naslednjem letu namenja Kajuhu posebno pozornost. Kot si jo pesnik in narodni heroj zasluži, saj je njegova beseda močna in aktualna tudi v teh časih. Kajuh je pesnik vseh generacij, moč njegove besede pa svetel kažipot človeških vrednot, kot je domoljubje ali preprosto občutek za krivice in vse zatirane ljudi. Na osrednji slovesnosti, ki jo je pripravil Zavod za kulturo Šoštanj in vodja organizacijskega odbora za pripravo Kajuhovega leta **Kajetan Čop**, so si zbrani ob koncu ogledali del dvodelnega večmedijskega projekta **Kajuh via AI** (umetna inteligenca) **Stojana Špegla**, ki predstavlja življenje in delo Karla Destovnika v luči dobe prihajajoče industrijske revolucije 5.0. Uvodoma je nastopil trobilni sestav mladih glasbenikov šoštanjske glasbene šole, predpremierno pa je bil prikazan videospot **Ditke**, ki je uglasbila Kajuhovo poezijo, katerega premiera bo v januarju. V izvedbi **Vanje Ive Kretič**, **Fahire Smajič** in **Milojke B. Komprij** je bil izveden recital Brezčasni Kajuh z inserti njegove poezije, za katerega je scenarij napisala **Alice Čop** glede na idejno podlago **Janija Napotnika**.

Celotna slovesnost je bila poklon pesnika in pesniku vseh generacij, kar je prepoznala in dobro sprejela tudi ministrica, ki se Šoštanju zahvaljuje za poslušanje in podporo.

Foto arhiv Občine Šoštanj

Foto arhiv Občine Šoštanj

Foto arhiv Občine Šoštanj

Zarja za božič

Kot vedno je bil tradicionalni božično-novoletni koncert Pihalnega orkestra Zarja z gosti težko pričakovan in vrhunsko izveden. V nedeljo, 18. decembra, je bila športna dvorana osnovne šole KDK spet tako napolnjena kot včasih.

Nastopajoči pa pripravljeni, da pokažejo, kaj znajo in navdušijo občinstvo. Pihalni orkester Zarja, ki tekmuje v najvišji koncertni kategoriji in prinaša z mednarodnih tekmovanj zlata odličja, v času epidemije ni počival, tudi njegov sestav ni okrnjen, ampak so držali kondicijo in na koncertu dodobra ogreli dlani. Vrhunski dirigent **Miran Šumečnik** je pripravil program, ki je zadovoljil vsako uho, gostje, čudovita **Irena Vrčkovnik**, **Oktet Zarja** s solistom **Lenartom Kukovcem**, vokalna skupina **Planike**, katere vodja je **Špela Obšteter**, pa so bili enakovredno dobro nagrajeni z aplavzom. In ko sta Miran in Irena skupaj zapela Sam po parku, se je marsikdo še bolj zavedal, kako vrhunske umetnike imamo v svojem okolju.

Kot smo navajeni, je imel koncert simpatične dodatke. Dirigent je že poleti izbral skladbo Godzila in Farmers Tuba za večkrat nagrajenega člana orkestra **Gašperja Poprijana**, ki je nastopil solo. Poleg skladbe še scena, čisto »prava« Godzila. Podobno premišljeno je nastal solo za čelistko **Tamaro Gombač**. Pa spremljevalni video in Bo-

žiček z jelenčki, dobrimi željami in sladkorčki. Župan Občine Šoštanj **Boris Goličnik** ni mogel kaj, da se ne bi s ponosom obrnil na nastopajoče in jim čestital, publiki pa predal novoletno voščilo in sporočilo sodelovanja. Priporočil je, naj vsak v teh dneh poskrbi za obisk koga, ki ga že dolgo ni ali zanj ve, da je sam. Lepa beseda bo marsikomu polepšala praznike.

Izvedbo koncerta so podprli Občina Šoštanj, lokalna skupnost in nekateri gospodarstveniki, Andrej d. o. o., DBSS d. o. o., KZ Šaleška dolina, Termoelektrarna Šoštanj in delavci termoelektrarne. Veliko so postorili godbeniki sami ob dobri organizaciji predsednika **Srečka Potočnika** in podpredsednika **Franca Krevzla**. V torek so nastopili še v praznični Ljubljani.

MILOJKA B. KOMPRIJ

Foto Dušan Dobnik

Foto Dušan Dobnik

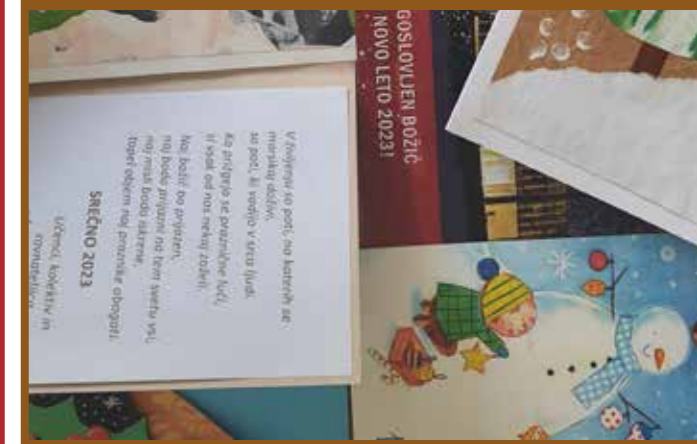

Veliko prijaznih besed, toplih pogledov, iskrenih stiskov rok, prešernih nasmehov in sproščenih klepetov.
Srečno 2023!

župan Boris Goličnik, Svet in uprava Občine Šoštanj

*»Najlepši dnevi so majhni kot škratki – kar naprej rastejo, a so vedno prekratki.«
Hvala za prejeta voščila, veliko kulturnih druženj v letu 2023 in čudovite praznike.*

Zavod za kulturo Šoštanj

DOGODKI IN LJUDJE

Za ohranitev enega najlepših dvorcev v Sloveniji začeli znova

Razstavo Praznični dvorec Gutenbuchel 2022 odprl veleposlanik Kraljevine Nizozemske v Sloveniji Johan Verboom

Po 2 letih korona prekinitev tradicije so prireditelji v začetku decembra ponovno povabili na ogled praznične podobe dvorca Gutenbuchel v Ravne pri Šoštanju z izjemno umetniško okrasitvijo in podobami od adventa do božiča.

Po prejšnjih petih adventnih pravljicah so tokrat v soorganizaciji KUD Ravne, pokroviteljico Občino Šoštanj ter že tradicionalnih izvajalcev s podporo zavoda Visit Šaleška ohranili vsebinski koncept, razstavo pa so prvič poimenovali **Praznični dvorec Gutenbuchel** kot nov ciklus svežih idej in jo vključili še v božični čas. Sodelovanje arhitekta mag. ing. **Mateja Kumer** ter domačega florista in umetniškega kreatorja **Simona Ogrizka** se tako nadaljuje v novo obdobje s še več energije, saj je ob pričakovani podpori države skozi zaščito Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije Območne enote Celje (ZVKDS OE Celje) prihodnost ohranitve kulturnega spomenika in stavbne dediščine obetavnejša.

Ravenski dvorec v večerni modrini Foto Jože Miklavc

Stavbno in kulturno dediščino bodo zanamcem izročili v dobrem stanju

O letošnjem dogajanju na dvorcu prva in vztrajna organizatorica Mateja Kumer:

»Po dvoletnem premoru smo ponovno odprli vrata dvorca Gutenbuchel. Tokrat v sveži podobi. Pomembnost dvorca v tem letu je še posebej velika, saj je posestvo prvi in edini spomenik državnega pomena v občini Šoštanj. Razstava bo zato še bolj bogata in etnološko obarvana z lokalno ponudbo. Obiskovalci si bodo lahko ogledali praznično dekoracijo soban dvorca, ki jo ustvarja svetovno priznan mojster floristike in naš sokrajan Simon Ogrizek. Vsi izdelki,

ki, ki jih ponujajo sodelujoči soustvarjalci, so lokalnega izvora. S tem skrbimo za čisto okolje s čim manj transporta do končnega uporabnika. Pomembnost dvorca pa daje razstava ZVKDS OE Celje, ki jo je pripravil Muzej Velenje ob letošnjih Dnevih evropske kulturne dediščine. Zgodba dvorca je skozi razstavo orisana od njegovega začetka, do pogleda v prihodnost. Vsi si želimo, da bo ta svetla in v prid najlepšemu dvorcu v Sloveniji.«

Zaščitni znak dvorca Gutenbuchel Grifon Foto Jože Miklavc

Razstavo v dvorcu so slovesno odprli za javnost na Miklavžev večer

6. decembra zvečer so razstavo »Praznični dvorec 2022« slovesno odprli za javnost, ob prisotnosti domačega župana **Darka Meniha** s soprogo, prisoten pa je bil tudi slavnostni gost Njegova Ekselencija **Johan Verboom**, veleposlanik Kraljevine Nizozemske v Sloveniji s partnerico, predstavnik Psihiatrične bolnišnice Vojnik **Albin Apotekar** ter nekateri drugi gostje. Ob večerni slovesnosti pred dvorcem so spregovorili o pomenu ohranjanja občasnih dogodkov, ki vplivajo na vzdrževanje in ohranjanje čudovitih soban, nekaterih še z originalnim stavbnim pohištvom ter obliko in arhitekturo tega v zadnji prezidavi, stari več kot 90 let. Župan Menih je obnovil že desetletje stare informacije o prizadevanjih, da bi dvorec in okoliško posestvo ostalo v skupnem kompleksu ter da bi stavbo lahko upravljali kot najemniki ali lastniki, a do te možnosti žal še ni prišlo. Zato da je veliko vredno in pomembno dejstvo, da se v prostorih občasno izvajajo vsaj dogodki, ki so pomembni za kraj ter, da se tako dragocena stavbna in kulturna dediščina ohranjajo kot spomin na dinastijo podjetnih industrialcev **Woschnaggov**, pomembnih za zgodovino Šoštanja in Šaleške doline ter za turistični razvoj tega področja. Župan je izrekel tudi priznanje organizatorjem razstav in občasnih dogodkov, kar pa je v času epidemije zamrlo in se zdaj, s 1. razstavo Praznični dvorec, obetavno nadalje že 6. leto. Razstava je veliko več kot le običajna prireditev v veselem decembru, ki bi nudila le prijetno adventno vzdušje in sejemske ponudbe. Ob tem je javno priznanje glavnemu dekoraterju in umetniškemu aranžerju Simonu Ogrizku, predvsem tudi uspešnemu predsedniku Evropske floristične zveze (FLDC) iz domače občine Šoštanj, izrekel tudi uradni predstavnik po rožah in cvetnih poljanah znamenite dežele Kraljevine Nizozemske, veleposlanik v Sloveniji Verboom. Ta se je nedavno prav tu v praksi izkusil na poslovnem druženju in mednarodni delavnici, ki jo je na dvorcu vodil Ogrizek.

Z besedo in pesmijo iz domače kulturne ponudbe Ravenčanov

Otvoritveni program je izvedlo domače Kulturno umetniško društvo Ravne z nastopajočimi pevci Moškega pevskega zbora KUD Ravne, vokalno skupino Planike ter recitalom **Tinkare Krt**. Dobro pa je del tudi daljši nagovor veleposlanika Verbooma, ki je izrekel priznanje za

JOŽE MIKLAVC

prizadevanja domačinom, da bi zapuščina dvorca ostala v rokah odgovornih krajevnih voditeljev ter prizadevnih posameznikov, ki se zavedajo, kaj pomeni tako izjemen kulturni in turistični spomenik za prihodnost kraja. Ogrizku, posredno pa tudi Kumrovi, pa je izrazil priznanje in čestitke, da se ohrani spomin na nekdanje lastnike, posestnike ter zadnje uporabnike prostorov, ki so skrbeli za ohranitev dvorca.

Razstava med fantazijo in realnostjo male obrtno-podjetniške ponudbe

Čudoviti praznični ambient, ki ga je tudi tokrat ustvaril Simon Ogrizek osebno ter s sodelujočo skupino prijateljev aranžerjev iz Splita, nekaj malih podjetnikov, društev in kmetije **Imperl** iz Florjana, pa je dodalo privlačno vsebino soglasja in nasprotij v harmonično celoto. Tam v sobanah so na ogled vse do konca decembra z možnostjo malih nakupov božičnih dobrot, pridelkov, izdelkov in kuhinjske, dogodka zvestih lokalnih ponudnikov. Privlačna pa je množica idej za dekoracijo domov, poslovnih in sakralnih objektov ter aranžmajev, domišljijo burijo tudi uporabljene materiali. Večinoma so vzeti iz naravnega okolja kot pristna dekoracija ambience okolice dvorca Gutenbuchel. Nekaj, kot stilski presek okrasja, ki neizodavno sili iz onkraj Velike luže, pa je dobro preiščena provokacija posameznih Simonovih instalacij. Pričaran je pravljичni gozd, zimska idila z zvezdami pri nogah, kot oltar vedno na istem mestu upodobljena bogato obloženo omizje rož, okrasja in sadnih aranžmajev, vencev in čudovitih piškotov ter drugo.

Otvoritev praznične razstave v nekdanjem dvorcu dinastije Woschnagg Foto Jože Miklavc

Avtor razstave in umetniških kreacij Simon Ogrizek o čudotvorju

»Letošnja razstava na dvorcu Gutenbuchel ima zelo kompleksno vsebino, saj kreacije potujejo vse od povsem osnovne sonaravnosti in naprej do kreativne umetnosti. V sprehodu po sobanah obiskovalce vodim skozi pravljичni domišljjski svet, v svet razkošne preteklosti francoskega dvorca, med holandske kanale, pa spet v realnost narave in naprej v svet gozda, med pravljična bitja, ki se skrivajo v mističnem moze, do ledenega sveta, ki ga je s kriptonom zgradil Superman. Dalje v svet zlate rustike in zopet v okolje najbolj romantične evropske prestolnice, kjer je specialiteta escargot in kjer lahko oblečemo Chanel. Potovanje začnemo s pravljичnim pogrinjkom ter slaščicami in cvetjem v božično rdeči in zeleni ter snežno beli barvi. Takoj zatem zaplešemo v svet, kjer cvetlične kreacije iz rožnatih vrtnic in ranunkul, s praznično božično noto spominjajo na dvor francoske kraljice Marije Antoinette. Replika starodavnih keramičnih ploščic iz Delfta in njih modrina na beli podlagi nam jasno pove, da smo tam, kjer so morje zamenjali s kopnim. Modre pa so tudi cvetlice, ki se ne glede na zimski čas že spogledujejo s pomladjo. Pozlačene velikanske buče iz rustike ustvarijo šokantno eleganco, galantna gospa Lisica in gospod

Lisjak pa z vojsko šktratov v pravljičnem gozdu vodita nenavadno trgovino z domačimi keksi, pregrešno dobrimi piškoti z veliko domišljjske spretnosti naših izjemen gospodinj. Hladna belina v kraljestvu nadnaravno močnega filmskega junaka ustavi čas, ta pa se prične hitro odvijati v vtovih in na ulicah romantičnega Pariza ...«

Pritegnili so nove ideje in voljne posameznike, praznični dvorec je vžgal na polno

Simon Ogrizek je zgodbo miselno ustvarjal zadnji mesec in pol in jo s sodelujočimi ustvarjalci in razstavjalci realiziral v manj kot dveh tednih. Omenil je, da je bilo treba izpostaviti čas postavitve osnovnih kompozicij, pri čemer je potreboval popolno tišino in mir, v zadnjem stadiju pa je cvetličarsko delo že povzročilo prijetno vrvenje v hiši kot dobrodošlo. Pri tem so mu izdatno pomagali prijatelji ekipe cvetličarskih kolegov iz Splita. Koordinatorica projekta **Mateja Kumer**: »Večino del opravimo z našim samostojnim in prostovoljnimi delom. Del razstave je financirala Občina Šoštanj, vse ostalo smo pokrili s prodajo cenovno dostopnih kart. Za nas je razstava finančno nepridobitna. Dvorec je že od nekdaj oropan prazničnih, prazen, brez opreme. Zato je priprava razstave tehnično zelo zahtevna. Osebno mi razstava predstavlja ponovno potrditev, kako željni so ljudje takšnih vsebin, predvsem pa tega, da lahko vstopijo v dvorec in da so deležni njegove mirnosti, energije in lepote.«

Svoje pa je skozi desetletje že zagotavljal sedanjí vršilec dolžnosti direktorja Psihiatrične bolnišnice Vojnik (sedanjega lastnika preostalih objektov in zemljišč) **Albin Apotekar**, ki nas že od samega začetka podpira in nam pomaga. »Vsi si želimo, da bo prihodnost dvorca svetla in v prid najlepšemu dvorcu v Sloveniji,« je še dodala z žarom prevzeta v projektu Mateja Kumer.

Ob čudovitih kreacijah, ki jih ustvarja Simon Ogrizek, v razstavo vsakič umestijo lokalne zgodbe. Brez prave, delovne in srčne ekipe zgodbe dvorca zagotovo ne bi bilo. To leto so bili za skupni uspeh zaslužni:

Kulturno-umetniško društvo Ravne, Klara Videmšek, Saša Jazbec, Marko Potočnik, Rok Barei – **Woschnaggova kavarna**, Pr'pek pekarna & slaščičarna – božične slaščice v jedilnici, Marija Irman, Loko lokoviško pivo salonska ponudba žganjic, Jolanda Jelen – umetniške vezanine in modne kreacije, Tomaž Imperl, Urška Imperl, Vrtnarstvo in Kmetija Imperl – široka ponudba izdelkov domače predelave vrtnic in sadja, Peter Bricman, Sabina Bricman – med in medeni izdelki, Klemen Mežnar – leseni dekorativni izdelki, Janja Beguš – topli izdelki iz filca in domače volne, Edita Kos Martinšek – umetniški izdelki iz keramike, Dea Zager – sladki medenjaki, Ujemi nasmeh, Bojana Jug – srčni leseni dekorativni izdelki, Marina Kortnik – dišeča eterična olja in mazila, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije OE Celje, Muzej Velenje in nekateri pokrovitelji ter sodelujoči.

Sveže Anemone del razstave Foto Jože Miklavc

Večerna silhueta dvorca Gutenbuchel Foto Jože Miklavc

Čebelarji niso manjkali niti šestič. Foto Jože Miklavc

Arhitekt floristike Simon Ogrizek s pomočniki je v eni od soban ustvaril učinek zime. Foto Jože Miklavc

Svetijo praznični sij Foto Jože Miklavc

Gostje so miklavževali kar na dvorcu Gutenbuchel Foto Jože Miklavc

Gostje so miklavževali kar na dvorcu Gutenbuchel. Foto Jože Miklavc

Foto Jože Miklavc

Pravljični gozd Gutenbuchel Foto Jože Miklavc

Direktor Psihiatrične bolnišnice Vojnik Albin Apotekar ter Mateja Kumer s pomočnikoma Foto Jože Miklavc

Pozdrav Šoštančanom in Slovencem Foto Jože Miklavc

Prijetno ob kavi dolgoletni župan Občine Šoštanj Darko Menih s soprogo Foto Jože Miklavc

Praznična sladka dekoracija po ameriško Foto Jože Miklavc

V Topolšici so namenu predali posodobljeno cesto z zahvalo najzaslužnejšim

Župan Menih in podžupan Drev sta se kot funkcionarja poslovila od občanov

Še v novembru so v zadnjem tednu, ko je vreme precej nagajalo prireditvam na prostem, v sredo 23., Topolščani le dočakali vedro nebo in kar ob zaprti cesti v zaselku »Zager–Jesenek« priredili manjšo slovesnost ob zaključku del na posodabljanju ceste, nekaterih komunalnih del in elektrike z novo razsvetljavo.

Ob sodelovanju domačinov je Krajevna skupnost v sodelovanju z izvajalcem del Francem Fajdigo iz GP Fajdiga iz Skorna v zahvalo in na veselje ob pridobitvah komunalne infrastrukture pripravila srečanje domačinov, predstavnikov izvajalcev ter gostov. Kot je bilo slišati v nagovoru predsednice KS Topolšica **Petre Lipičnik**, ki se je pridružila v imenu krajanov, je bila to že druga večja pridobitev v dveh letih (v začetku leta 2020 obnova ceste Zager–Pirnat). Tokrat pa so po temeljiti posodobitvi dela ceste in komunalne infrastrukture od Pirnata do Hajdukoviča uspeli pridobiti osrednji del prometnice že do konca maja tega leta. Na tem predelu so uredili novo ulično razsvetljavo, dotrajani vodovod ter nizkonapetostni električni vod. Za občino Šoštanj je bil to delovni projekt, KS Topolšica pa je izkoristila sredstva za investicijsko vzdrževanje cest za leto 2021. Ob tem so uredili še ekološki otok, porezali drevje ob cestni trasi in uličnih svetilkah ter na novo položili asfaltno prevleko v dolžini 100 m proti Vržišniku. Zasluge za vse so večinsko pripisali Občini Šoštanj in njenima županu ter podžupanu **Darku Menihu** in **Vikiju Drevu**, ob tem pa še občinski strokovni službi. Izrekli so tudi zahvalo za kakovostno opravljeno delo zunanjim izvajalcem

del, podjetnikoma **Francu Fajdigu** in **Željku Markanu** ter nadzorniku **Saši Milijašu**. Ob spontani slovesnosti so Drevu in Menihu ter predsednici KS Petri Lipičnik, tudi za dolgoletno sodelovanje v KS in širše, podeli pisna priznanja ob zaključku zadnjega mandata. Kot je ob slovesnosti še povedala predsednica KS Topolšica Lipičnikova, je bilo sodelovanje in sožitje tako s strani Občine Šoštanj kot v kraju med občani zelo primerno in prijazno. To se je nanašalo tudi na njen dvojni, kar 8-letni mandat »male županje« Topolšice. Za zadnji dogodek so bili poleg številnih sokrajanov ob trasi posodobljene ceste zaslužni že omenjeni ter še posebej **Dejan Hajdukovič**, **Miha Britovšek**, **Marjan Karlovčec** in nekateri drugi. Krajanji so se po protokolu z rezanjem traku in tako otvoritvijo vseh cestno-komunalnih del v tem zaselku zadržali kar ob začasno zaprti cesti in se v družabnem srečanju pomenkovali. Na nek način so se poslovili od župana Občine Šoštanj Darka Meniha, ki je 20 let skrbno in strpno vodil občinsko politiko in usmerjal življenje s svojimi sodelavci v kar se je dalo prijetnem in uspešnem slogu. S funkcije se je poslovil tudi podžupan Drev, ki je zaradi slabšega zdravja opustil nadaljevanje sodelovanja v občinski politiki. Ostaja pa izziv za Lipičnikovo, ki je v svojih najboljših letih še zelo zagnana v delovanju v svojem lepem in vitalnem turistično-zdraviliškem kraju.

Z odličnim rezom do novih zmag, je zapisano pod škarjami. Foto Jože Miklavc

Martinovanje v Šmartnem ob Paki

Martinovanje v Šmartnem ima že skoraj 30-letno tradicijo Veliki finale vinogradniškega ustvarjanja v vinogradih in kletah 2022

Martinovanje v Šmartnem ob Paki poteka od leta 1994, torej že krepkih 28 let Od začetka je dogodek organiziralo Turistično društvo Šmartno s pomočjo podjetja VINO Šmartno (Era VINO). Po letu 2000 poteka Martinovanje v Martinovi vasi, vsakič v vsebinskem sodelovanju z vinogradniki, člani Društva vinogradnikov Šmartno (DVŠ), vključeni so tudi vinogradniki iz občine Šoštanj in MO Velenje. Tehnični organizator je MC.

Kot je dejal tajnik DVŠ Šmartno **Alojz Slemenšek**: »Vinogradniki Martinovanja sami nismo organizirali, občinski praznik občine ŠMP pa obstaja od ustanovitve občine leta 1994. Zadnjih 10 let je prireditelj Mladinski center Šmartno iz kraja ob Paki, ki je bil ustanovljen leta 1998 v tesnem sodelovanju z Občino Šmartno ob Paki ter z aktivno skupino vinogradnikov iz domačega kraja, ki vsakič pristavijo svoj vinski-vinogradniški del programa. Svoj čas je na tej prireditvi sodelovalo okrog 10 in več vaških skupnosti z »muzeji na kolesih« ter z malim priložnostnim sejmarjenjem. Ker pa ni in ni bilo nekih pravih spodbud in ko je še udaril covid, se je vse spremenilo. Za ponovno poživitev bo potrebno nekaj novih idej in morda sveži veter od prireditelja, kot je bilo slišati in brati med vrsticami. Tokrat so na martinovo soboto v »Martinovi vasi« po dveh letih prekinitive spet pripravili martinovanje brez očitkov. Krajanji več zaselkov – Gavce, Mali Vrh,

JOŽE MIKLAVC

Cesta jih bo še bolj povezovala in zavezovala k sodelovanju tako v KS Topolšica kot tudi v občini Šoštanj Foto Jože Miklavc

Odrežali so vsak delček traku slovenske zastavice za novo pridobitev za nove čase. Foto Jože Miklavc

Veseli ob pridobitvi modernizirane ceste v Topolšici Foto Jože Miklavc

Zbrani ob otvoritvi cestnih del v Topolšici 2022. Foto Jože Miklavc

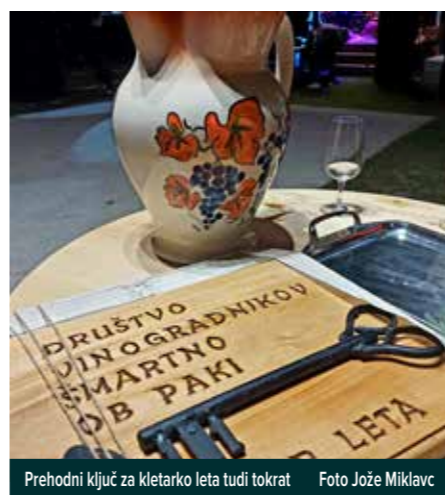
JOŽE MIKLAVC

Z mladim vinom je nazdravil tudi sveti Martin. Foto Jože Miklavc

Priznanje vinogradnikov tokrat kletarki leta 2022 že drugo leto zapored Mojci Praprotnik Foto Jože Miklavc

Prehodni ključ za kletarko leta tudi tokrat Foto Jože Miklavc

Le pridi k meni

Šepet

Ansambel Šepet je leto zaključil s čudovitim komadom in videospotom **Le pridi k meni**. Besedilo zanj je napisala **Vera Šolinc**, glasbo **Martin Juhart**, scenarij pa je napravila skupina Šepet oziroma njihova vokalistka **Lara Voler**.

Skladba je bila posneta v studio Lugoton **Bojana Lugačiča**. Zgodba govori o dekletu (Lari), ki cel dan išče sanjskega moškega, ki ga v videospotu tudi zaigra sanjski moški **Blaž Kričej**. Kako se konča, si pogledajte na videospotu in seveda prislunite lepi skladbi, ki je že navdušila poslušalce. Videospot je sneman na območju Olimja, Jelenovega grebena, samostana Olimje, v deželi čarovnic na območju term, na vinotoču in med vinogradi **Jožeta Klička**. Nastal je praktično v enem samem dnevu (izračun po urah). Lepe kadre je ujel ATV studio **Aljaž Terbovšek**, izjemna naravna kulisa je dodana vrednost simpatične pesmi, ki potrjuje sloves ansambla Šepet, ki je na slovenski glasbeni sceni uveljavljen že deset let.

Kot rečeno, se skladba že vrti po radijskih valovih in uspešno zbira ogleda na YouTubeu, ansambel pa jo na tak ali drugačen način promovira po vseh Sloveniji. Skupino sestavljajo **Lara Voler**, **Aljaž Goličnik**, **Nace Grudnik** in **Rok Sedovnik** ter vodja in ustanovitelj **Robert**

Veliki Vrh, Šmartno, Skorno, Paška vas, Slatine in nekateri posamezniki še od drugod so se odločili, da tudi tokrat prikažejo domače stare in novejša običaja, zanimivosti ter življenje na vasi in v domači obrti. Prijetno vzdušje so pripravili glasbeniki iz domačega kraja in okolice. Prebrsani voditelj **Jože Krajnc** je kombiniral med paviljoni in »od šanka do šanka« obiral, dodajal vsebine in po malem humorno razdiral dovpite. Svoj »sodček« in še kakšno flaško starega vina so ponujali na najbolj obleganem Vinogradniškem eku domači vinogradniki, ki so točili mošt in hvalili letošnjo mlado vinsko kapljico. Osrednji dogodek je bil blagoslov mošta, ki ga je opravil škof sveti Martin, zavetnik domače cerkve, poimenovane po njem v bližnji cerkvi Župnije Šmartno ob Paki. Zadoljni z vinskim letnikom 22 so številni vinogradniki med svojimi člani razglasili že drugič zapored svojo prvovrstno vinogradnico ter predsednico DVŠ **Mojco Praprotnik** za kletarko leta. Ko so ji vročili še uradno

prehodno »leseno« priznanje, ključ od kleti ter v trajno last keramično skulpturo, umetniško delo **Bernarde Kovačič** z napisom kletarka leta 2022, nagrajenki ni preostalo drugega, kot da je »dala za pijačo«. Iz velikega vrča je steklo v glažke, vredne zlate medalje z Malega Vrha, kjer poleg svojih vin Mojca v Primožičevem »kjevdru« vzgaja in neguje vrhunska vina. Med drugimi tudi občinsko šmarško kavčino iz grozdja več kot 15 potomk stare trte v Mariboru, ki že nekaj let rodijo v tem vinogradniškem okolju. Tudi tokratno martinovo slavje je bilo takšno, kot so si ga ljudje, obiskovalci in gostitelji pač naredili. Če je bila pri omizjih dobra družba, je bilo vsega hitro dovolj in še čez. Ker človek itak ni rad sam, si zato izbira in izbere družbo, če ni druge pač iz glažka al' dveh, pije, dokler mu ne gre vse v smeh. Tam z odra pa se je še pozno v noč slišalo pete verze o vinu in prijateljstvu ter tisto: Pij, le pij, pa drugega nalij ..., dokler se nekaterim ni »polilo!«

Slatinčanke so luščile koruzo in trle orehe po težki letini žitaric. Foto Jože Miklavc

MILOJKA B. KOMPREG

Goličnik, znano ime iz sveta narodno zabavne glasbe. Kot vemo, je bil svetovni prvak na diatonični harmoniki in od letos dalje je med drugim tudi vodja festivala Zlata harmonika Ljubecne. December je za ansambel poln dogodkov, med drugim bodo igrali na silvestrski

zabavi v Šoštanju. In še zanimivost znotraj ansambla, ki je med tem že splošno znana. Na koncu videospota sicer izven snemanja sta se Aljaž Goličnik in Lara Voler, ki že delita skupno življenje, dejansko zaročila.

Foto arhiv sestava

Čebelice, čebelice

Kako je s čebelami pozimi? Odgovor sem poiskala pri blagajniku ČD Ravne Šoštanj Dušanu Gorencu. Ravno se je odpravil na pregled k učnemu čebelnjaku, ki stoji na terasi občinske zgradbe od septembra 2019. Spremljala sem ga in z veseljem mi je povedal par dejstev.

»Čebele morajo imeti pozimi predvsem mir,« je pokazal na žnidaršičev čebeljak in dva nakladna panja poleg. Razlika med njima je v tem, da se žnidaršičev klasični odpira spredaj tako, da je delo čebelarja s čebelami na zadnji strani. Čebele lahko oskrbuješ tudi v slabem vremenu in je priljubljen med slovenskimi čebelarji, saj stoji na travnikih v bližini domačij. Nakladni panji se odpirajo z vrha, oskrba čebel je prilagojena vremenskim razmeram in še težki so. Njihova polna teža je okoli 25 kilogramov. Kljub temu so priljubljeni med profesionalnimi čebelarji, saj se lahko poljubno zlagajo drug na drugega, čebelarji pa jih zaradi paše tudi selijo. Na terasi občinske zgradbe sta oba tipa, saj tukaj namreč ob sredah poteka čebelarski krožek, ki ga družina vodi na osnovni šoli. Od 6 do 10 učencev se tako v živo seznanja z življenjem čebel, ki je vsekakor izjemno organizirano in zanimivo. Tudi zdaj v zimskem času, ko skrbijo, da ni nobenih motenj, poškodb panjev ali da bi vanje prišla kakšna manjša žival.

»V času nizkih temperatur čebele grejejo matice.« Čebele se namreč stisnejo okoli matice,

s tem grejejo sebe in njo in ohranjajo temperaturo 37 stopinj. Tako lahko zdržijo tudi minus 20 stopinj Celzija. Pogoj pa je, da imajo zadosti hrane, zato jih čebelarji pred zimo založijo s sladkorjem. Na vsak panj od 20 do 25 kg sladkorja. Tako zdržijo čebele do februarja, ko se dvignejo temperature na vsaj 10 stopinj. Takrat se začne razvoj in družina, ki je bila prej na kupu okoli matice, se začne širiti. Kot balon, ki se napihuje. Čebele, ki so prezimile z matico, skrbijo tudi za nov zarod. Pogovarjala sva se

Foto Milojka B. Kompelj

MILOJKA B. KOMPREJ

tudi o življenjski dobi čebel. In ker je v naravi vse tako, kot mora biti, je tudi med čebelami neverjeten red. Pašne čebele namreč živijo samo dva meseca. Ko opravijo svojo »nalogo«, umrejo. Čebele, ki so se izlegle avgusta, pa čuvajo matice čez zimo in morajo biti spomladi še toliko močne, da poskrbijo za nov zarod. Poklon naravi, čebelar in kot vedno v razmislek ljudem.

Med ima tudi prebiotično delovanje

Vse večje zanimanje potrošnikov po zdravi prehrani, ki preprečuje razvoj civilizacijskih boleznih, je ustvarilo potrebo po funkcionalnih živilih. Funkcionalna živila izboljšujejo fiziološke učinke telesa. S tem pripomorejo k boljšemu počutju.

Med funkcionalna živila sodijo tudi živila s probiotično funkcijo. Najprej pogledajmo, v čem je razlika med probiotiki in prebiotiki. Probiotiki so žive bakterije, ki imajo ugodno delovanje v prebavnem traktu. Ohranjajo zdravo in dobro delujočo črevesno mikrobioto. Zdravo in dobro delujoče črevesje prispeva k splošnemu dobremu počutju in dobremu imunskemu sistemu. Najbolj poznane in najbolj prisotne dobre črevesne bakterije prihajajo iz rodov *Lactobacillus* in *Bifidobacterium*. V živilih jih najdemo v jogurtu in ostalih fermentiranih izdelkih. Probiotiki so snovi, ki omogočajo ugodne pogoje rasti, aktivnosti in razmnoževanja probiotičnim mikroorganizmom. V to skupino sodijo kompleksni ogljikovi hidrati, kot so prehranska vlaknina, različni oligosaharidi, rezistenten škrob ... V živilih se nahajajo predvsem v polnozrnatih izdelkih, sadju in zele-

njavni. Pozitivni učinki prebiotikov se kažejo tudi v lažjem odvajanju, vzpodbujajo imunski sistem in zmanjšujejo možnost nastanka alergij ter črevesnih infekcij.

Tudi med uvrščamo med prebiotična živila, saj vsebuje disaharide in oligosaharide (kompleksne sladkorje), ki vzpodbujajo delovanje in rast laktobacilov in bifidobakterij. S tem med ustvari ugodne pogoje za obstoj dobrih bakterij. Polifenoli, prisotni v medu, prispevajo k imunosti črevesja in regulirajo črevesno mikrobioto, saj omogočajo dobre pogoje za rast in razmnoževanje črevesne mikrobiote. Polifenoli varujejo telo pred oksidativnim stresom in prostimi radikali. Za probiotično delovanje medu je odgovorno tudi protimikrobno učinkovanje medu, ki zavira rast oportunističnih in patogenih bakterij v črevesju. S tem, ko zavira rast patogenih bakterij, omogoča razvoj in delovanje normalne črevesne mikrobiote, kar prispeva k ohranjanju dobrega počutja.

Najugodnejše učinke na rast in aktivnost probiotikov je pokazala kombinacija fermentiranih mlečnih izdelkov in medu. S to ugotovitvijo lahko potrdimo dolgoletno tradicijo naših prednikov, ki so kombinirali med in mlečne izdelke.

Viri: Mohan, A., Quek, S.-Y., Gutierrez-Maddox, N., Gao Y., Shu Q. 2017. Effect of honey in improving the gut microbial balance. *Food Quality and Safety*, 1, 2: 107–115. Wu, D., Chen, L., Teh, J., Sim, E., Schlundt, J., Conway, P. L. 2022. Honeys with anti-inflammatory capacity can alter the elderly gut microbiota in an ex vivo gut model. *Food Chemistry*, 392, 133229.

ANA JANŽEKOVIČ

Med ima tudi prebiotično delovanje (vir arhiv ČZS)

Med v kombinaciji z mlečnimi izdelki je del slovenske kuhinje (vir <https://citymagazine.si/blagodejni-ucinek-toplega-mleka-in-medu/>, 1. 7. 2022)

ŠPORT

Tim Vertačnik spet med najboljšimi na svetu v kastingu – suhih ribiških disciplinah

Po dvoletnem »mrku covid časa« je letos zopet zaživel šport kasting. Suhe ribiške discipline imajo v Šoštanju posebno mesto že od nekdaj. To tradicijo izvrstno nadaljuje Tim Vertačnik, član ribiške družine Paka Šoštanj. Lahko govorimo, da je bilo leto 2022 v smislu tekmovalnih rezultatov presežek brez primere. Govora o teh uspehih ni bilo kaj dosti, ker se Tim ne zadovolji samo z govornjem, ampak enostavno udejanja svoje znanje v tem športu.

Od 14. do 17. 7. 2022 je v Budimpešti na Madžarskem potekalo svetovno mladinsko prvenstvo v kastingu. Letos so prvič organizirali »pilotni projekt« nove kategorije mladincev do 23 let. Barve Slovenije je zastopal Tim Vertačnik. Glede na »koronski mrk« tekmovalci so vsi tekmovalci bili željni dokazovanja. Nič drugače ni bilo s Timom, ki je na to svetovno mladinsko prvenstvo odšel dobro pripravljen. Kljub majhni Slovenski ekipi je Tim z rezultati presežek vsa pričakovanja. Že prvi dan tekmovalja je osvojil naslov svetovnega prvaka v svoji paradni disciplini D1 – muha cilj. Tako je breme tekmovalja izginilo in je sproščeno lahko nadaljeval z ostalimi disciplinami. Na dolgo in široko bi lahko pisali o njegovih uspešnih rezultatih na tem svetovnem prvenstvu. Zato strnimo to tridnevno prvenstvo. Tim se je uvrstil v vseh disciplinah v finalne nastope in le v dveh disciplinah ni uspel osvojiti medalje. Od tega je v D1 – muha cilj osvojil 1. mesto, D2 – muha daljava 3. mesto, D3 – obtežilnik natančnost 3. mesto, D4 – obtežilnik cilj 8. mesto, D5 – obtežilnik daljava 5. mesto, D6 – muha daljava dvoročno 3. mesto in D7 – obtežilnik daljava dvoročno 3. mesto. V skupni razvrstitvi pa je v obeh kategorijah tako peteroboju

kot sedmeroboju osvojil skupno 3. mesto. Tako je skupaj osvojil 7 medalj od možnih 9 in postal najuspešnejši posameznik na svetovnem mladinskem prvenstvu po osvojenih medaljah.

Mrzli Talin v Estoniji pa je gostil svetovno člansko prvenstvo, ki je potekalo od 31. 8. do 4. 9. 2022. Majhna Slovenska reprezentanca s štirimi tekmovalci in tekmovalko je vedno šla na tekmovalja s ciljem prinesiti domov medaljo svetovnih prvenstev. Nič drugače ni bilo tudi letos. Tim je v svoji paradni disciplini D1 – muha cilj osvojil 3. mesto. Kljub svoji hitrosti in neverjetni zbranosti na velikih tekmovanjih se je žal pri zadnjem metu zatresla roka, ki ga je stala svetovnega naslova. Kljub grenkemu priokusu smo lahko vseeno veseli osvojitve bronaste medalje v tako močni konkurenci.

Razmere v Talinu so bile zahtevne, a se je Timu vseeno uspelo uvrstiti še v dva finala. Skupno je članska ekipa Slovenije zasedla končno 6. mesto.

Tim si brez kastinga ne predstavlja življenja. Tako kot tudi ne njegova celotna družina. Počasi za njim prihaja tudi mlajši brat Tit, ki bo lahko s pridom izkoriščal bratov talent in temu sledil. Oče Marko, ki je kot strog trener videl v Timu potencial, sedaj lahko počasi preda štafeto svojemu sinu Timu, da nadaljuje s predajanjem znanja na mlade. Vseeno se, kot

Foto osebni arhiv

Foto osebni arhiv

MATEJA VERTAČNIK

pravi, ne bo kar tako odrekel temu športu. Preveč je bilo odrekanih, zato se bo sedaj tudi sam bolj posvetil tekmovalnim podrobnostim in poskušal kdaj pa kdaj tudi premagati Tima. Večkrat se bo lahko podal tudi na pravi ribolov. Mladi bodo vedno v njem vzbudili smisel, četudi je to ribištvo, se da v življenju doseči vse, če le vztrajaš. Življenje piše zgodbe in zgodba Tima je popolnoma povezana s tem športom. Ta ga je naredil velikega. V njem je spoznal svet. V tem športu je nenazadnje spoznal svojo ljubezen, ki je bila prav tekmovalka v kastingu. Kljub temu da prihaja s Poljske, lahko tukaj v Sloveniji skupaj pišeta zgodbo športa, ki ga le malokdo dobro pozna. V Šoštanju to dobro vemo, saj se večkratnega svetovnega prvaka v suhih ribiških disciplinah ne pozabi.

Sestavila največja »fenica«

Foto osebni arhiv

Foto osebni arhiv

Foto osebni arhiv

NAŠA DRUŠTVA

Adventna delavnica v Belih Vodah

Po dolgem poletju in toplih jesenskih dnevih je pred vrati najlepši čas v letu – adventni čas. Čas za druženje z družinskimi člani in najljubšimi prijatelji. Čas, ko pozabimo na skrbi in se prepustimo pravi magičnosti praznikov, ki nas popeljejo nazaj v otroško sanjarjenje in brezskrbne dni.

V pričakovanju božičnih in novoletnih praznikov je adventni venček prvi decembrski okras. Z venčkom je božično vzdušje pristnejše, dom pa zažari v upanju in veselju. Trgovine ponujajo vse vrste okrasja, vendar so najboljši taki, ki jih izdelamo sami. Zato je društvo Vulkan v petek, 25. 11. 2022, organiziralo adventno ustvarjalno delavnico. Vsi, ki so želeli ustvariti nekaj posebnega v prijetni družbi, so se ob 17. uri zbrali v bivši OŠ Bele Vode. Letos so spet v modi dekoracije minimalističnih, elegantnih in modernih oblik. Naravni materiali so kot vsako leto središče božično-novoletnih dekoracij. Ne le da so odlično videti, z izbiro naravnih materialov sporočamo, da nam je mar za naravo. Društvo Vulkan je posrbelo, da smo imeli na voljo veliko naravnega materi-

ala. Zelo pisana je bila tudi izbira okrasov vseh vrst in barv, trakov in ostale dekoracije. Izdelali smo prelepe adventne venčke in ostale aranžmaje. Na delavnici so še posebej uživali otroci, saj so se lahko prepustili svoji bujni otroški domišljiji. Tudi moški člani društva so letos pokazali, da znajo biti še kako ustvarjalni, saj so izdelali

zelo lepe adventne venčke. Delavnica je bila zabavna, a tudi poučna in izvirna, vzdušje pa je bilo kot vedno zelo sproščeno.

BARBARA PETERNEL

Foto arhiv društva Vulkan

Zaključek društva Vulkan z bowlingom v Mariboru in zabavo na Slemenu

Konec leta je čas, ko se ozremo nazaj in pregledamo, kaj vse smo uspeli postoriti v letu, ki se poslavlja. Z veseljem lahko poročamo, da smo z letošnjimi rezultati zelo zadovoljni. Naše društvo Vulkan se iz leta v leto bolj razvija in izpopolnjuje. Skoraj ni dogodka v naši KS Bele Vode, v katerega ne bi bilo vključeno tudi naše društvo. Dobro se zavedamo, da brez naših marljivih članov naše društvo ne bi doseglo tega, kar je, in ne bi bilo tu, kjer je danes.

Po dveh koronskih letih smo bili letos spet zelo aktivni. Vse leto so potekale razne kreativne delavnice za odrasle in otroke, ki so bile lepo obiskane. Organizirali smo številne delovne in čistilne akcije. Skrbeli smo za logarsko pot okoli Sv. križa. Postavili smo mlaj za 1. maj in kožuhalni koruzo. Otroci pa so imeli pravo pustolovščino za noč čarovnic. Poleti smo šli na izlet v Koper in okolico, imeli smo tudi kar nekaj planinskih pohodov. Konec avgusta smo uspešno izpeljali naš tradicionalni tridnevni športni vikend. Otroke je obiskal Miklavž, kmalu pa pride na obisk tudi Dedek Mraz.

Da bi nazdravili uspešnemu letu 2022, ki se počasi poslavlja, in si zaželeli še veliko dobrih stvari v

novem letu, smo v društvu Vulkan letos organizirali zaključek z bowlingom, tokrat v Mariboru. V soboto, 3. 12. 2022, smo se zgodaj popoldne odpeljali v Planet Tuš – bowling Lajf v Mariboru. Avtobus je bil skoraj poln veselih in razposajenih članov, ki so komaj čakali, da pokažejo, kako se podirajo keglji. Zasedli smo 7 stez in dve uri bowlinga sta minili mnogo prehitro. Nekaj naših članov je v vmesnem času obiskalo božični Maribor. Okoli 18.30 smo se odpeljali nazaj proti Šoštanju, kjer smo se poslovili od našega šoferja Eda. Z avtomobili smo se odpeljali na Slemo, kjer so za nas pripravili okusno večerjo in postregli z dobro pijačo. Prijetna glasba je vabila na

plesišče. Družba je bila odlična. Rajanje in plesanje se je nadaljevalo pozno v noč. Ura pa je neusmiljeno tekla in za marsikoga od nas je bil večer prekratek. Zadovoljni, malo tudi že utrujeni smo se previdno odpeljali proti domu. Prednovoletna zabava našega društva nam bo ostala v lepem spominu in že komaj čakamo na naslednjo. Društvo Vulkan se iskreno zahvaljuje vsem članom, ki so pripomogli, da je bilo tudi letošnje leto tako uspešno, hkrati pa vsem želi prijetne božične praznike in srečno novo leto 2023.

BARBARA PETERNEL

Foto arhiv društva Vulkan

Pot na Kriško goro

V petek, 9. decembra, je bila na Honcu v Belih Vodah ob predaji namenu planinske poti, ki vodi na Kriško goro, krajša svečanost. Udeležili so se je člani PD Šoštanj s predstavniki hribovitega kraja Belih Vod. Prvič je po uradni dolžnosti zbrane pozdravil tudi novi šoštanski župan gospod Boris Goličnik.

V začetku je vse nagovoril predsednik šoštanskega planinskega društva Jure Grudnik, ki se je zahvalil vsem, ki so sodelovali pri tem, za društvo dokaj zahtevnem projektu. Izpostavil je vodja markacistov Vlada Stropnika, ki je sodeloval pri vseh aktivnostih, in predsednika KS Bele Vode Alojza Hriberška ter člana Franca Urbanca, ki sta pridobivala soglasja od domačinov. Zahvalil se je Bojanu Rotovniku za pomoč pri upravnih postopkih. Povedal je, da so markacisti in ostali člani opravili skoraj 200 ur prostovoljnega dela, za kar se vsem iskreno zahvaljuje. Planinska romarska pot na Kriško goro je bila prvič začrtana leta 1905, a po 2. svetovni vojni opuščena. Kljub slabim oznakam in nevarnemu terenu so jo nekateri uporabljali, zato je situacija kar klicala po pravni in praktični ureditvi. Skoraj 4 km poti z najnižje točke na 513 do 1050 m na vrhu gore je bogato poplačano z izjemnim razgledom ali obiskom prelepe cerkve sv. Križa, ki dominira na vrhu.

Župan Občine Šoštanj Boris Goličnik je ob tem čestital vsem članom za pomembno pridobitev in se jim v imenu občanov Šoštanja in obiskovalcev zahvalil za prispevek k dvigu kvalitete bivanja. Ponosen je na društvo in posameznike, izpostavil je Bojana Rotovnika, ki deluje v samem vrhu PZS, ter obljubil podporo pri projektih in trudu tega društva.

Prva uradna pot bo izvedena 1. maja 2023, vabljeni pa vsi, da jo že prej preizkusite in seveda varno prehodite.

Še nekaj več o poti in projektu iz govora predsednika Grudnika:

V letu 1905 je tedanja Šaleška podružnica Slovenskega planinskega društva, katere naslednik je Planinsko društvo Šoštanj, označila prve planinske poti na območju delovanja podružnice, ki je v začetkih delovanja obsegala Šaleško in Mislinsko dolino. To so bile planinske poti na Uršljo goro, Goro Oljko, Paški Kozjak, Veliko Kopo na Pohorju, Medvedjak na Golteh in tudi na znano romarsko središče na Kriški gori, kjer čisto na vrhu stoji kar dve cerkvi Sv. Križa. Planinska pot na Kriško goro je bila po II. svetovni vojni opuščena. Kljub temu je bila med domačini, romarji, udeleženci verskih shodov in tudi mnogimi planinci še vedno pogosto v uporabi, saj je Kriška gora tudi izjemna razgledna točka, vzpon na vrh pa v vseh letnih časih prijeten in zanimiv planinski izlet. V devetdesetih letih preteklega stoletja je PD Šoštanj izvajal vsakoletne nočne božične pohode na Kriško goro in pohodniki so za vzpon od Grebenška na vrh uporabljali ravno staro romarsko pot.

V februarju 2020 je bila na rednem letnem se-

stanku markacijskega odseka PD Šoštanj sprejeta odločitev, da pot na Kriško goro ponovno označimo kot planinsko pot. V začetku marca istega leta je ta predlog potrdil tudi upravni odbor društva, nato pa so bile aktivnosti zaradi epidemije korone za dobro leto ustavljene. Poleti 2021 so markacisti opravili nekaj ogledov na terenu z namenom določitve najustreznejše trase poti, saj je bilo treba zaradi vseh sprememb na terenu, kot so nove gozdne vlake in travniki oz. pašnikov, na nekaj mestih opraviti manjše prilagoditve poteka poti. Ko je bila trasa natančno določena, smo jo vnesli v Planinsko geografsko-informacijski sistem Planinske zveze Slovenije in ugotovili, da pot poteka kar preko 22 različnih parcel, ki so v lasti 16 različnih lastnikov. Konec leta 2021 in v začetku leta 2022 sta društvena markacista Vlado Stropnik in Franc Urbanec s pomočjo predsednika Krajevne skupnosti Bele Vode Alojza Hriberška obiskala vse lastnike parcel z namenom pridobitve njihovih pisnih soglasij, ki so obvezna za vsako planinsko pot.

Odziv vseh lastnikov na predlog za ureditev nove planinske poti je bil izjemno pozitiven, za kar smo jih izredno hvaležni.

Po pridobitvi pisnih soglasij vseh lastnikov parcel na trasi nove poti smo začeli še s formalnim postopkom za vnos v kataster planinskih poti. Najprej smo zaprosili Upravno enoto Velenje za izdajo dovoljenja za poseg v naravo, nato pa še Zavod za gozdove za njihovo soglasje. Vzporedno smo vodili postopek tudi pri Planinski zvezi Slovenije, kjer je našo vlogo najprej obravnavala Komisija za planinske poti, ki je po pregledu celotne dokumentacije izdala pozitivno mnenje, na podlagi katerega je potem končno soglasje podal še Upravni odbor Planinske zveze Slovenije na svoji seji, ki je bila 22. septembra 2022.

Avgusta letos so markacisti opravili prvi skupni ogled trase nove planinske poti od Mlinarja v dolini Bele Vode in mimo Kelnerja na Kriško goro ter nato še spust na severno stran do sedla Honec. Na tem ogledu so bile določene tudi natančne lokacije drogogov z usmerjevalnimi tablamami. Nato smo na treh jesenskih delovnih akcijah celotno pot označili s Knafeljčevimi markacijami, na katerih delih očistili zaraščeno pot ter postavili 10 novih lesenih drogogov, na katere smo namestili 16 novih usmerjevalnih tabel. Na delovnih akcijah je skupno sodelovalo 13 markacistov in članov PD Šoštanj, ki so skupaj opravili 133 prostovoljnih delovnih ur. Če k temu prištejemo še čas, potreben za začetne ogledne trase poti, pridobitve soglasij lastnikov in izvedbo vseh formalnih postopkov, se skupno število samo za ureditev te poti zagotovo močno približa 200 prostovoljnim uram.

Nova planinska pot se začne v dolini potoka Bele vode pri nekdanjem mlinu oz. po domače pri Mlinarju, ki leži na nadmorski višini 513 m. Od tam se po uhajeni stezi začne vzpon najprej po pobočju Visočkega vrha, kjer pod kmetijo Razbojenik zavije severno do gozdne ceste, po kateri se vzpon nadaljuje do lokalne ceste Bele Vode – Lepa Njiva. Planinska pot to cesto samo prečka in nato po makadamski cesti vodi mimo kmetije Kelner (ki je tudi kontrolna točka na vezni poti Kurirjev in vezistov), kjer se pri kapelici začne steza, ki je nekaterih delih sedaj tudi gozdna vlaka, ki vodi vse do vrha 1050 m visoke Kriške gore. Z vrha se pot

MILOJKA B. KOMPREJ

prvih 100 višinskih metrov po stezi spušča mimo parkirišča ter zadnjega cestnega do gozdne vlake in ko prečka cesto je pot skoraj do sedla Honec na 815 m speljana po stezi. Na sedlu Honec je križišče več planinskih poti, kot so pot Šoštanj–Smrekovec, Šaleška planinska pot in Pot XIV. divizije, prav tako preko tega sedla vodi označena turistična pot okoli Kriške gore, imenovana Logarska pot. Celotna planinska pot na Kriško goro je urejena tako, da asfaltno cesto samo prečka, kar je s planinskega vidika izjemno dobrodošlo. Ker so markacisti PD Šoštanj v novembru zaključili z urejanjem nove planinske poti na Kriško goro, je društvo še v letošnjem letu načrtovalo izvedbo otvoritve poti s pohodom po poti. A zaradi pogostega deževja od sredine novembra naprej je društvo sprejelo odločitev, da letos izvede samo slavnostno otvoritev poti. Natančen potek planinske poti vključno z sledjo GPS je dostopen na: <https://mapzs.pzs.si/path/124619>.

Pri urejanju nove planinske poti so sodelovali:

- markacisti na del. akcijah: Vlado Stropnik (vodja delovnih akcij), Jurij Drev, Janez Gorjanc, Milan Grudnik, Janez Kugonič, Peter Laure, Marko Milešič, Bojan Rotovnik, Ivo Stropnik, Franc Urbanec in Filip Vrabič;
- člana društva na del. akcijah: Mitja Tajnik in Jure Grudnik.

Foto arhiv društva

Foto arhiv društva

Foto arhiv društva

Tenerife – otok večne mladosti

Jamarska odprava Tenerife 2022

Jamarji večinoma lazimo v mrzlem podzemlju, kjer nas kdaj tudi kar precej prezebe v naše kosti. Zato smo si že večkrat rekli, da gremo enkrat za spremembo na toplo v jame. Tako je ideja o Kanarskih otokih tiela že dlje časa, letos pa končno zaživela po koncu vseh covid ukrepov.

Na Kanarske otoke nas je vabilo tudi dejstvo, da so tam jame v vulkanskih kamninah, v takšnih, kot jih imamo v Breznu presenečenja na Dobrovljah. Želim si spoznati vulkanski kras, saj bomo tako lažje razumeli našo lokalno lepoto. Tako smo se dlje časa pripravljali na to odpravo. Izdelali smo finančni načrt in okviren program odprave. Že junija smo odprli prijave za odpravo in odziv je bil zelo velik in na koncu se nas je prijaviло kar 23. To je do sedaj tudi največja in najbolj oddaljena odprava v organizaciji našega kluba. Nekaj sredstev nam je namenila Občina Šoštanj, za kar smo izjemno hvaležni. Del sredstev je bilo klubskih, saj smo vse leto pridno delali, raziskovali in oddajali zapisnike jam v kataster. Večino stroškov odprave pa smo člani ekipe krili sami.

V petek, 4. 11., se nas je 19 članov ŠJKPT dobilo na ljubljanski železniški postaji, od koder nas je Gooptijev minibus odpeljal na beneško letališče Marco Polo. Med potjo smo v Sežani pobrali še 3 člane iz JD Sežana. Na letalu v Benetkah smo prijetno klepetali tudi z drugimi Slovenci, ki so prav tako odhajali na Tenerife. Lahko bi rekli, da je bila četrtnina ali celo več potnikov na letalu Slovencev. Tako so italijanske stewardese kmalu ugotovile, kako se reče kakšni besedi v slovenščini. V popoldanskih urah smo prispeli na južno letališče otoka Reina Sofia.

Tam smo najprej dvignili prtljago in šli po avtomobile, s katerimi smo 10 dni odkrivali otok. Nato smo se odpeljali do naše hiške, malo naprej od kraja Adeje proti severu, kjer smo bili nameščeni celoten čas odprave.

Jame

Na otoku smo obiskali 12 različnih jam. Prvi tip jame, ki smo ga obiskali, so lavine tube ali pirodukti. Pirodukti nastanejo, ko se iz kraterja izliva zelo tekoča bazaltna lava. Sčasoma se zgornji del prične strjevati in nastane trden plašč, medtem ko v notranjosti še vedno teče lava. Ko se izbruh konča, lava odteče po teh tubah, ostanejo terase in rovi. Teraso nakazujejo različne nivoje lave med odtekanjem iz tub.

Foto arhiv Šaleškega jamarskega kluba Podlasica Topolšica

Obiskali smo tri takšne lavine pirodukte. To so turistična jama Cueva del Viento (prev. Vetrovna jama), Cueva de San Felipe (prev. Jama sv. Filipa) in Cueva de San Marcos (prev. Jama sv. Marka). Vse tri so nastale pred 27.000 leti zaradi delovanja vulkana Pico Viejo (prev. Stari vrh), drugega najvišjega vrha Tenerife s 3135 m.

Cueva del Viento ima tako 18 km rogov in 470 m globine, kar jo uvršča na 5. mesto po dolžini lavinskih piroduktov na svetu. Ima vsaj dva znana vhoda, ki sta zavarovana, saj gre za zasebno last Musea de Ciencias Naturales (prev. Muzeja naravnih znanosti). Od leta 1998 so del posebnega naravnega rezervata, s katerim so pričeli omejevati dnevni obisk turistov. Tako je treba svoj obisk jame preko spleta predhodno že nekaj mesecev prej rezervirati. Obisk jame poteka tako, da se obiskovalci pripeljejo do turističnega centra v mestu Icod de los Vinos, od tam pa vas s kombiji pripeljejo do izhodišča za sprehod do jame. Ceste do tja so zelo ozke in strme (30–45° naklona). Mi smo se do tja peljali sami in bilo je neverjetno doživetje. Naši trije šoferji Sebastjan, Filip in Maks so zmagali! Škoda, da nimamo kakšnega posnetka vožnje.

Jama ima tri nadstropja lavinskih tub, labirintov. Vidimo lahko lavine stalaktite iz sulfidov, stranske terase, korenine rastlinstva iz površja, različne tipe lav po dnu tube in oblike lavinskih jezerc, kaskad. V jami živi več kot 190 različnih vrst, predvsem so to nevretenčarji (hrošči, pajki, netopirji itd.). Vse te živali so se prilagodile življenju v temi – so brez pigmenta, pogosto so brez vida, nekatere imajo zakrnele oči, koža je občutljiva na svetlobo. V jami pa so našli tudi fosile že izumrlih živali, kot sta velika podgana in veliki kuščar. Jama je pomembna tudi za jamarstvo na Tenerife, saj so pionirske raziskave v 60. letih izvajali člani jamarskih klubov Montañero de Tenerife, La Guancha in Benisahare, za katere je bil to začetek organiziranega jamarstva.

Jama je bila poznana tudi prvotnim prebivalcem Gvančem, katerih ostanke pokopov v jami so bile najdene med raziskovanjem jame.

Severno od mesta Icod de los Vinos smo si ob regionalni cesti ogledali še en lavin pirodukt – Cuevo de San Felipe. Ta, kljub temu da je ob cesti, ni bila zaprta in je bila prosto dostopna. Po nekaj deset metrov plazenja smo prišli v večje prostore, prave tube, kjer smo se sprehodili po rovih in videli podobne strukture kot v turistični jami. Presenetil pa nas je stranski rov, v katerega se je stekala kanalizacija. Na stropu je bila opažena kanalizacijska cev. To pa vsekakor ni v ponos Tenerife, saj smo

Foto arhiv Šaleškega jamarskega kluba Podlasica Topolšica

se na vsakem koraku srečevali s (skoraj pretirano) skrbjo za okolje in varovanje njihovih edinstvenih naravnih znamenitosti.

Na območju plaže San Marcos smo imeli v načrtu obiskati tudi jamski sistem lavinskih piroduktov Cueva de San Marcos, ki v dolžino meri skoraj 3 km. Ima vsaj 3 znane vhode, od tega dva vodoravna med pečinami in enega v brezno med nasadi banan. Z domačini smo se pogovarjali, da en vhod v jamo ni zaklenjen, da ga lahko obiščemo. Domačina sta nam tudi povedala, da sta v preteklosti vozila turiste na ogled jame. So pa imeli težave z Angleži in Francozi, ki so na veliko ropali jamo, saj je bilo v njej veliko ostankov Gvančev, ki so jame uporabljali kot zavetišče. Veliko ostankov Gvančev pa je tudi na celini v Španiji, ki jih na zahtevo Tenerife tudi ni predala nazaj domačinom. Domačina sta nam natančno povedala, kod se moramo povzpeti do jame, in nam zagotovila, da jama ni zaklenjena. Ko smo prišli do jame, smo naleteli na dvojna vrata. Žal smo se morali obrniti in slučajno smo naleteli na domačina, ki nista vedela, da je jama sedaj zaklenjena.

Foto arhiv Šaleškega jamarskega kluba Podlasica Topolšica

Foto arhiv Šaleškega jamarskega kluba Podlasica Topolšica

ALENKA ROINIG

V informacijskem centru turistične jame so nam dali še kar nekaj namigov za obiske jam. Tako smo se en dan zapeljali po glavni cesti, ki vodi proti kraju El Teide. Najprej smo obiskali dve jami – Cueva de los Pájaros (prev. Ptičja jama) in še eno neoznačeno jama, ki je imela napis Nuestra Candela (prev. Naša sveča). Za obe jami je bilo značilno, da gre za en lavin pirodukt, ki pa ga je tektonika zelo preoblikovala. Tako lahko govorimo o drugem tipu jam, ki jih najdemo na Tenerifu – podorne jame. Vhodni deli so bili povsem podrti, so pa zato nastala zanimiva okna, vhodi v jame. V Cuevi de los Pájaros so bile lave povsem črne in zelo porozne. Na stenah smo opazili tudi neke vrste aktinomicet, bakterije, ki kažejo na močan preprih in večja nadaljevanja jame. Pogledali smo si predele jame in ugotovili, da bi bilo treba nadaljevanje širiti. Je pa bila jama prava »jedka kombinizonov«, saj se ob takšni kamnini hitro uničujejo. Tudi predhodniki, ki so pred nami raziskovali jama, so za seboj že puščali kose blaga.

Malo naprej od zadnjega izbruha na otoku, vulkana Chinyero, smo obiskali kar 5 jam, čeprav je tam registrirana samo ena – Cueva de Samara (prev. Jama pod Samaro). Tudi tu se pojavljajo lavini pirodukti, čeprav ne povsem tipični, saj so se lave prepletene izlivala in nastalo je več tokov, ki so se prekinjali in prepletali med sabo. Tistih pravih lavinskih piroduktov, tub tu ni, so samo krajši odseki, kjer pa ni bilo tolikšnega toka, da bi oblikoval rove, kjer bi bilo mogoče prosto hoditi in ne plaziti. Pri tej jami je bil en del že s podrtim stropom, kar bi jo lahko uvrstili v brezstropo jama v vulkanskih kamninah. Da so tu zelo krhki stropovi, smo opazili, ko smo se puzali po jami, nad nami pa so hodili kolegi in smo jasno slišali njihove korake. Eno takšno je odkrila Jožica. Vremenski vplivi in aktivna tektonika povzročata, da se jame aktivno preoblikujejo.

Med obiskom kulturnih znamenitosti, kot so Pyra-

mides de Güímar (prev. Piramide mesta Güímar) in Ecomuseo de El Tanque smo prav tako naleteli na krajše odseke jam v bazaltnih kamninah. Tu pa ni bilo sledi o lavinskih piroduktih. Lahko govorimo o tretjem tipu vulkanskih jam na otoku. V jami Cueva Chacona pod piramido so našli ostanke Gvančev, ki so v jami živeli v obdobju med 680 in 1020 našega štetja. Gre za manjše zijalke v bazaltu, ki so jih uporabljali za hrambo živil in skrivališče živine. Takšno zijalko smo videli tudi ob planinski poti, ki vodi iz razgledišča Mirador de los Narices na Pico Viejo. Jama ima nekaj metrov, potem pa se konča s steno. Prav tako je bila uporabljena za skrivališče.

Ob cesti pod goro Montaña Colorada (prev. Barvana gora) smo naleteli še na četrti tip jam, ki smo jih videli med našim obiskom otoka. Jama je sledila izrazitemu prelomu v rdeči breči. Torej povsem tektonskega nastanka, nobene sledi lavinskih tokov. Poskušali smo se prebiti v notranjost jame, a se jama še kar nadaljuje v ožje dele, ki jih bi bilo treba širiti. Zelo zanimivo je bilo videti, da se prelom nadaljuje tudi po cesti na nasprotno stran. Tudi asfalt je že počil. Cestarji na Tenerifu imajo z

Foto arhiv Šaleškega jamarskega kluba Podlasica Topolšica

aktivno tektoniko kar precej dela. Poleg prelomov in plazenja cestnišča se ukvarjajo z vsakodnevnimi premiki kamenja in skal, ki jih morajo čistiti sproti. Poseben izziv pa so gradnje predorov in galerij, ki jih je na otoku precej.

Jame smo od daleč opazovali tudi v Hudičevi grapi (Barranco del Infierno) in med vožnjo med krajem El Tanque in Buenavista. Večino teh jam je na težko dostopnih območjih, na preprednih stenah in med številnimi kaktusi. Verjetno so to večinoma zijalke. Pred našim obiskom otoka smo poskušali navezati stik z lokalnimi jamarji in lokalnimi jamskimi vodniki, a kljub različnim načinom komunikacije nismo dobili kontakta z njimi. Smo pa bili v stiku z jamarji s sosednjega otoka Lanzarote, ki so nas z mamljivi slikami tamkajšnjih jam že vabili tja. Vsekakor bomo poskušali priporočiti lokalnim jamarjem, naj naredijo kaj več za varstvo jam, saj so te v zasebni lasti, nekatere zaklenjene, druge pa priročen odtok za kanalizacijo in smeti. Šaleški jamarski klub Podlasica Topolšica, Jamarsko društvo Sežana

Foto arhiv Šaleškega jamarskega kluba Podlasica Topolšica

Srečanje starejših krajanov Gaberk

Krajevni odbor Rdečega križa (KO RK) Gaberke je v petek, 25. novembra, v dvorani PGD Gaberke organiziral tradicionalno srečanje starejših krajanov in krajanek Gaberk starosti nad 70 let. Srečanja se je udeležilo okoli 50 krajanov in krajanek. Iz poročila je bilo razbrati, da v Gaberkah živi 99 takih krajanov in krajanek.

Na začetku srečanja sta za glasbeni vložek poskrbela domačina Karel in Marinka Pušnik. Na odru so se nato s plesno točko predstavili otroci in vzgojiteljici iz vrta Mojca Gaberke. Uradni del je pričel predsednik KO RK Gaberke Karel Judež. Po pozdravu župana Darka Meniha in ostalih prisotnih je pričel s predstavitvijo dela KO RK Gaberke v zadnjih dveh letih. Medtem ko so bila v letu 2021 in v prvem delu leta 2022 družnija ljudi omejena, se je stanje potem počasi začelo normalizirati. Lanskoletno srečanje zaradi koronskih ukrepov omejitve družnj ni bilo izvedeno, vseeno pa so ob koncu lanskega leta starejše krajanke člani

KO RK Gaberke obiskali in jih obdarili. Minuto molka smo posvetili spominu na 13 krajanov in krajanek, ki so preminili od zadnjega srečanja v letu 2020. Kljub vsem omejitvam v času koronskih ukrepov so člani KO RK razvažali prehrabne pakete, pomagali pomoči potrebnim in preminule na zadnjo pot pospremili s praporom. S pomočjo zdravstvenega osebja so organizirali tudi meritev krvnega tlaka, holesterola in sladkorja v krvi. Predsednik KO RK Gaberke Karel Judež se je ob koncu poročila zahvalil vsem društvom, ki kakorkoli pomagajo pri delovanju KO RK Gaberke. Sledil je govor predsednika Območnega združenja

A. GRUDNIK

Rdečega križa Velenje Jožeta Kožarja, ki se je med drugim zahvalil KO RK Gaberke, da so kljub omejitvam v preteklih dveh letih vseeno uspeli izvesti vsaj del letnega plana. Kot že pretekla srečanja se je tudi tega še zadnjič kot župan Občine Šoštanj udeležil Darko Menih. Pohvalil je trud članov, ki skrbijo, da aktivnosti RK tudi v Gaberkah tečejo nemoteno. Po uradnem delu je sledilo družabno srečanje in gostitve.

Srečanje starejših krajanov Gaberk 2022

Foto A. Grudnik

Ivan Napotnik – 50 let

V nedeljo, 6. novembra, je bila v Zavodnjem svečanost ob 50-letnici delovanja Kulturnega društva Ivan Napotnik. Društvo deluje od leta 1971. Ves čas je skrbelo za kulturni utrip kraja, v nekaterih obdobjih manj, drugič bolj uspešno.

V zadnjem obdobju ga že 12 let srčno vodi Bernard Roglišek, ob pomoči Mateje Kavšak, Darla Ostrca, Darka Vučina in drugih. Društvo beleži 175 članov, a aktivnih jih je veliko manj. Kljub temu puščajo dobre sledi, saj se njihova prvotna skrb – ohranjanje ljudskega izročila in kulturne dediščine tako kraja kot na splošno naroda – odraža v vseh porah družabnega življenja. Trenutno je društvo razdeljeno na vokalno skupino Jesensko cvetje, otroško recitatorsko skupino, harmonikarsko sekcijo in pritrkovalce. Ob lepem jubileju so pripravili zanimiv program pretežno z gostujočimi skupinami. Prisotne je pozdravil podpredsednik krajevne skupnosti Gregor Ročnik, med druge govorce pa sta se zapisala tudi župana mejnih občin. Iz Črne je zbrane

pozdravila Romana Lesjak, šoštanjski župan Darko Menih pa je čestital jubilarantom za uspešno delovanje. Hkrati je izrazil pohvalo in se zahvalil za lepo sodelovanje v času njegovega županovanja. Ob koncu prireditve se je zbranim zahvalil predsednik društva Bernard Roglišek in vidno ganjen izpostavil svojo ekipo ter krajevno skupnost, športno društvo, krajevni odbor RK in DPM, brez katerih tako raznolikega programa ne bi mogli realizirati. Program je bil res bogat, saj so za 50. obletnico delovanja pripravili pretežno narodno-zabavni popoldan. Na odru se je predstavilo šest različnih skupin glasbenikov iz celotne Slovenije, skozi vse nastope pa jih je spremljala tudi folklorna skupina iz Črne na

Foto Milojka B. Komprij

MILOJKA B. KOMPRIJ

Koroškem. Gostje so prisluhnili ansamblu Klateži iz Nove Cerkve, ansamblu Valovi iz Dobrne, ženskem pevskemu zboru iz Raven pri Šoštanju, harmonikarju Lovru, Šentanelskim fantom s Koroške in tamburašem iz Beltincev. Za povezovanje in vodenje programa sta poskrbeli Patricija in Doroteja Venta. Kot je ob koncu rekla ena izmed moderatorok: »Praznovanje nas je opomnilo na to, kako pomembna je glasba in kako močno povezovalno vlogo ima med ljudmi.« In res je bilo tako. Zelo malo besed, a veliko glasbe in pesmi, ki spregovori v univerzalnem jeziku in ustvari dobro počutje.

8. prednovoletno srečanje družin MSNZ in predsedstva OZVVS Šoštanj z županom Občine Šoštanj

Po dveh letih korona časov so končno zadnji ponedeljek v novembru v gostišču Pirnat v Topolšici oživil spomini na čas slovenskega osamosvajanja. To je spomin na čas, ko so iz skladišč teritorialne obrambe, policije in manevrskih struktur odpeljali orožje na tajne lokacije, za domove šestih družin na območju občine Šoštanj, ki so sodelovale v projektu »Tajna skladišča 1990–1991« in varovale ter skrivale poleg orožja in streliva takratne Teritorialne obrambe tudi prebegli helikopter JLA Gazela. Letos je minilo 31 let od osamosvojitvene vojne za Slovenijo in 32 let od odločitve takratnega Občinskega štaba TO Velenje, da se oborožitev in strelivo, ki je bilo skladiščeno v skladišču takratnega Občinskega štaba TO, zaradi varnosti dispenzira tudi v tajna skladišča na območju Šoštanja. Posamezniki in posamezne družine so tako na neuradnih tajnih lokacijah v času od 5. 10. 1990 do 18. 7. 1991 hranili in varovali večje količine orožja in streliva. Pomembno in častno vlogo je pri tem imelo šest družin iz območja sedanje občine Šoštanj, in sicer družina Mazej iz Belih Vod (po domače Melh), družina Sovič (po domače Krištan) iz Raven pri Šoštanju in družina Juvan (po domače Žohar) iz Zavodnja, ki so skrivali orožje in strelivo takratne TO. Družina Rezončnik (po domače Leskovšek) iz Belih Vod in družina Juvan (po domače Žohar) iz Zavodnja pa so čuvali tudi prebegli helikopter JLA Gazela na stran TO, ki je bil preimeno-

Foto arhiv OZVVS Šoštanj

van v TO-001 Velenje. Pri družini Vidic iz Šoštanja in družini Toplišek iz Raven je bilo v letih 1990 in 1991 tajno skladišče orožja Postaje milice Velenje. V spomin na te dogodke sta Občina Šoštanj in Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj skupaj z družinami, ki so prejele častni naziv »Slovenska družina«, organizirala

8. srečanje družin MSNZ, ki so sodelovali v projektu »Tajna skladišča 1990–1991«.

Družine, ki so prostovoljno sprejele in varovale to orožje, so bile vredne zaupanja, kot so danes vredne priznanja, izraza hvaležnosti in zahvale za takratni pogum. Vsi, ki so pripravljali projekt zbiranja in tajnega skladiščenja orožja, so vedeli, kakšne so lahko posledice tega dejanja. Dogodek je bil sestavni del dejavnosti priprav na prihajajočo vojno, ki se je začela po devetih mesecih 26. 6. 1991. Ni treba posebej poudarjati, da je bila sprejeta obveznost in skrb za čuvanje tako

velikih količin streliva, orožja in prebeglega helikopterja za družine izredno nevarno in tvegano dejanje. Pokazali so veliko hrabrost in pripadnost osamosvojitvenim težnjam slovenskega naroda, pri tem dejanju pa za samostojno Slovenijo izpostavili svoja življenja. Na ponedeljkovem srečanju družin MSNZ in predsedstva OZVVS Šoštanj se je župan Darko Menih prisotnim v svojem nagovoru zahvalil za opravljeno zahtevno in herojsko nalogo ter jim v spomin podaril knjigo našega heroja Karla Destovnika - Kajuha, katerega 100-letnico rojstva praznujemo prav letos. S predsednikom organizacije Leonom Stropnikom sta obljubila, da bodo ta srečanja tradicionalna vsako leto.

Po uradnem delu je sledilo prijetno družabno srečanje in obujanje spominov na čas osamosvajanja.

LEON STROPNIK

Društvo podeželske mladine na ekskurzijo v Belo krajino

V soboto, 19. 11. 2022, smo se v zgodnih jutranjih urah člani DPM odpravili proti Beli krajini. Dolgo pot do prve kmetije smo si krajšali s petjem in igranjem na harmoniko. Veseljačenje nam gre dobro od rok, saj se veliko članov DPM ukvarja z domačo narodno-zabavno glasbo.

Ob prihodu na kmetijo Puhek nas je prijazno pozdravil gospodar kmetije Miha Puhek. Najprej smo si ogledali poslopje, ki je oddaljeno od domačije približno 2 km. Pred leti so tam kupili stare farme, kjer sedaj vzrejajo mlado živino. Imajo okrog 45 krav dojilj. Po ogledu hleva smo se odpravili na njihovo domačijo. Tam smo lahko videli 60 krav molznic. Na kmetiji Puhek obdelujejo približno 180 ha zemlje.

Foto arhiv društva

Miklavž je obiskal otroke v Belih Vodah

Pričakanje prvega od decembrskih dobrih mož – svetega Miklavža vedno vzpodbuja otroško domišljijo, ki je včasih pomešana tudi z malo strahu. Otroci radi napišejo pisma želja, velikokrat tudi kaj narišejo in jih polni upanja položijo na okensko polico.

V društvu Vulkan smo poskrbeli, da je Miklavž vsa pisma tudi prejel in prebral. Tako je v ponedeljek, 5. 12. 2022, napolnil svoj koš z darili in se s svojimi spremljevalci odpravil po Belih Vodah. Otroke, ki so bili med letom pridni in so ubogali svoje starše, je nagradil z darili, poredni otroci pa naj bi dobili šibo. Vendar je Miklavž ugotovil, da so bili naši otroci vse leto zelo pridni, zato so darila dobili vsi. A pred tem so morali pokazati, da znajo moliti.

Miklavža sta spremljala tudi dva kosmata, rogata in strašna parkeljna, ki sta s svojimi verigami in vilami nagnala kar nekaj strahu v kosti naših najmlajših. Še dobro, da je bil poleg še mili angelček, ki je otroke malo pomiril in jim pokazal, da se nimajo česa bati. Ko se je Miklavž poslovil, je otrokom naročil, naj bodo še naprej pridni, saj jih on, angelček in parkeljna spremljajo vse leto.

Letos je Miklavž obiskal 21 otrok v Belih Vodah. Vsi po vrsti so mu v slovo glasno objubljali, da bodo naslednje leto še bolj pridni.

Vso krmo za živino pridelajo sami in je določen delež tudi prodajo. Letos so v fazi izgradnje novih naprednih silosov za žita, ki smo si jih lahko tudi ogledali. Gospodar Miha nas je vodil po kmetiji, nas seznanil z njeno zgodovino in napredkom ter trenutni način kmetovanja. Ob koncu ogleda so nas bogato pogostili z narezkom in svežim toplim kruhom. Poskusili smo lahko tudi sirov burek in tradicionalno belokranjsko pogačo. Sledil je ogled kmetije Štrucej. Ta se ukvarja z rejo krav molznic, ki jih molzejo na dva robotska molzna stroja. Visoko mlečnost izkoristijo s tem, da pridelajo veliko mlečnih izdelkov, ki smo jih lahko poskusili tudi sami. Ob degustaciji mlečnih izdelkov smo pokazali našo podeželsko dobro voljo z igranjem domače glasbe, petjem in plesanjem. Z avtobusom smo se nato odpravili v staro šolo Bistre buče. V šolskih klopih smo spoznali nekaj znamenitosti Bele Krajine in se ob šalah tovariša učitelja do solz nasmejali. V eni šolski uri smo lahko občutili starodaven način poučevanja, ki je precej drugačen od današnjega. Učitelj je imel v razredu popolno avtoriteto nad učenci, ki so ga morali ubogati, sicer je nastopila kazen.

Sledil je ogled vinske kleti v Metliki. Slišali smo nekaj o pridelovanju, zalogah in skladiščenju njihovih

Foto arhiv društva

Foto arhiv društva

HELENA KLAVŽ

vin. Po ogledu vinske kleti smo lahko poskusili nekaj vin, ki so dosegla različna priznanja. Ob poskušanju dobrih in kakovostnih vin smo tudi zapeli, saj se ljudem radi predstavimo v najbolj pozitivni, dobrovoljni luči. Na turistični kmetiji Jakljevič nas je že čakala bogata večerja. Po jedi smo veseljaško zaključili našo ekskurzijo s petjem, igranjem in plesom.

Čeprav je bilo vreme nekoliko slabše, je bila naša ekskurzija polna smeha, glasbe in novih informacij. Videli smo čudovite kmetije, poskušali odlična vina in se zelo zabavali v vlogi učencev. Mladi podeželanji smo se polni novega znanja vrnili proti naši Šaleški dolini. Po ogledu kmetij v Beli Krajini se je v naših mislih porajala še kakšna nova ideja, zamisel, načrt ali vsaj upanje v obstoj kmetijstva – in to je bistvo ekskurzije. Mladi si moramo ogledovati in spoznavati različne kmetije, načine kmetovanja, razmišljanja drugih kmetov in tako se lažje usmerimo v napredek in razvoj lastne kmetije. S tem dobimo motivacijo in zagon v kmetovanje, kar pa je prvi pogoj za obstanek tako pomembne panoge, kot je kmetijstvo.

BARBARA PETERNEL

Foto arhiv društva Vulkan

Obisk v Zimзелenu

V mesecu decembru so predsednik Društva upokojencev Šoštanj gospod Janko Zelcer in 4 prostovoljke, gospe Majda, Marija, Marjana in Milica, obiskali DEOS Center starejših Zimзелenu. Že nekaj let v božičnem času članice društva upokojencev pečejo doma pecivo za stanovalce tega centra starejših. To leto smo jih povabili v kuhinje bivalnih enot Zimзелenu. Gospe so skupaj s stanovalci in gospodinjami pekle dobrote in ustvarile prijetno vzdušje ob vonju vanilije, cimeta ... Med prijetnim klepetom in peko je tekla beseda o kuharskih receptih in različnih izkušnjah. Društvu upokojencev Šoštanj in vsem gospem, ki so tudi doma za nas pekle pecivo, se zahvaljujemo.

Foto arhiv društva

JANJA KOŽELJ

Foto arhiv društva

FOTOKARIKATURA

Pušelj za Marjano Menih

Župan **Darko Menih** se delovno poslavja, a ostaja v mnogoterih vlogah kot župan Občine in Šoštanjskega v minulih dveh burnih desetletjih. Gotovo bo kot spoštovana osebnost vabljen med mnoge kulturne in druge sredine tudi v prihodnje. Ob njem pa bo, ko bosta spet skupaj bolj zadihala, njegova soproga **Marjana Menih**, ki ga je spremljala tudi ob odprtju in ogledu praznične razstave na dvorcu Gutenbergel. V družbi veleposlanika Kraljevine Nizozemske Verboom je **Simon Ogrizek** že vedel, kdo si velik pušelj najbolj zasluži. Podaril ga je ob prijetnem druženju na predvečer množičnih ogledov razstave z besedami, »spoštovana gospa, vaš soprog že ima svojo vseživljenjsko rožo, vam pa pušelj poklanjamo v drag spomin na vajino sodelovanje ZA Šoštanj, za naše ljudi!

Foto Jože Miklavc

JOŽE MIKLAVC

ŠOLA IN VRTEC

November na OŠ Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj

Po dveh letih smo končno dočakali november, v katerem smo lahko izvedli naše tradicionalne božično-novoletne delavnice in popoldanski bazar. Pri izvedbi celostnega dneva so sodelovali učence in učenci, zaposleni, starši in sokrajani.

Bazar vsako leto obišče več kot 1500 ljudi. Letos je pred šolo zaigrala šoštanjska godba, dišalo je po palačinkah, kavi, v avli šole pa je potekal pravi božični sejem. Za otroke na šoli je to eden najlepših dni v letu. Pečejo, kuhajo, režejo, barvajo, zraven poslušajo božične melodije in se imajo lepo s svojimi prijatelji.

Zaposleni in učenci Osnovne šole Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj se vsem sodelujočim na dopoldanskih delavnicah in bazarju še enkrat zahvaljujemo za pomoč pri izvedbi tega dogodka. Hvala za pomoč pri sami izvedbi, za donacije, za dobrote za srečelov, za nasvete in vse, s čimer ste pripomogli, da je dan potekal, kot je bilo načrtovano.

Zbrana sredstva so se namenila šolskemu skladu in s tem bo učencem omogočeno več kulturnega, športnega in drugega izobraževanja.

Največ o dogodku povedo priložene slike. Naslednje šolsko leto si lahko v koledarju označite zadnji četrtek pred prvo adventno nedeljo, ko bomo izvedli naslednji božično-novoletni bazar.

V mesecu novembru so se naši učenci udeleževali tudi različnih tekmovanj. Na šoli je potekalo tekmovanje Boberček, Mladi bober, tekmovanje iz znanja geografije, tekmovanje v poznavanju an-

gleškega in nemškega jezika, državno tekmovanje v znanju o sladkorni bolezni, naši planinci pa so se udeležili tekmovanja Mladi in gore. Izvedli so tudi pohod na Strelovec.

Na športnem področju so šolo na medobčinskem prvenstvu zastopali naši mladi košarkarji.

Devetošolci so skupaj s starši na skupnem roditeljskem sestanku o poklicni orientaciji spoznavali srednje šole iz Velenja in Celja. Njihovo zadnje leto na naši osnovni šoli hitro mineva in že v pomladnih mesecih bodo morali začrtati svojo pot v življenje, najprej izbrati srednjo šolo in bodoči poklic.

V petek, 18. 11. 2022, je bil na šoli izveden 12. Tradicionalni slovenski zajtrk s sloganom »Zajtrk z mlekem – super dan!«. Namen Tradicionalnega slovenskega zajtrka je ozaveščati otroke o pomenu lokalno pridelane hrane, domače pridelane in predelane hrane, pomenu zajtrka v okviru prehranskih navad in zdravega načina življenja. Zajtrk je bil sestavljen iz kruha, mleka, masla, medu in jabolka. Vsa živila so bila naročena iz lokalnega okolja.

Termoelektrarna Šoštanj je odprla svoja vrata učencem, ki obiskujejo izbirna predmeta Elektronika z robotiko 9. r. in Elektrotehnika 8. r. Izvedli so delavnice ne temo vodik kot gorivo. Sestavljali so avtomobilčke Lego z motorčki na vodik. Imeli so uvodno predavanje in si ogledali avtoBUS z motorjem na vodik.

Tretješolci centralne šole in tretje- in četrtošolci podružnične šole so v mesecu novembru en teden obiskovali plavalni tečaj na bazenu v Velenju.

Na šoli še naprej gojimo dobrodelnost in naše učence so sodelovale v projektu Božiček za en dan.

Prihaja praznični december, z njim pa želja po miru, sreči, prijaznosti, srčnosti, druženju s prijate-

KLEMENTINA REDNAK MEŽNAR

lji in toplimi objemi z najbližjimi. Učence, učenci in zaposleni skupaj z ravnateljico mag. Majdo Zaveršnik Puc želimo, da se ta želja uresniči tudi vam.

Foto Bogomira Vrčkovnik

Foto Bogomira Vrčkovnik

Foto Bogomira Vrčkovnik

ANA BRIGITA GROBELNIK

Sedmošolci bodo letošnje šolsko leto potovali v preteklost z Reformatorji v stripu

V mesecu novembru oz. decembru 2022 je 92 učencev sedmih razredov OŠ Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj v okviru nacionalnega projekta »Rastem s knjigo« obiskalo Mestno knjižnico Šoštanj.

Projekt že sedemnajsto leto spodbuja učence k branju književnih besedil in k samostojnemu iskanju knjižničnega gradiva, saj je pomembno, da sedmošolci doživijo obisk splošne knjižnice kot zanimiv in privlačen.

V šoštanjski knjižnici je učence sprejela knjižničarka **Marjetka Blatnik** in jih najprej seznanila z mrežo knjižnic po Sloveniji in svetu, razkazala mestno knjižnico in predstavila delo v njej, jih seznanila s pravili izposoje in članstvom. Predstavila jim je vzajemni katalog COBISS/OPAC in pokazala, kako iskati knjige po njem. Obnovili so, kako iskati po Cobiss+ in kaj ponuja Sbiblos. Ogledali so si tudi kratek film, v katerem avtorji **Boštjan**

Gorenc, dr. Kozma Ahačič in ilustrator **Jaka Vučkotič** predstavijo knjigo **Reformatorji v stripu**.

Ob prebiranju knjige bodo izvedeli, kako smo Slovenci dobili prvo res dolgo knjigo v slovenskem jeziku in kdo so bili pomembni možje tega časa.

To knjigo so v dar prejeli vsi letošnji sedmošolci in jo bodo prebirali za domače branje.

Želim jim, da bi ob branju uživali.

Foto Ana Brigita Grobelnik

Promet in vozila

»Varno v promet, varno v svet,« je bil moto, katerega pomen so v preteklih dneh spoznavali otroci drugega starostnega obdobja iz enote Urška.

Na dano temo smo s pomočjo pestrih dejavnosti in prebiranjem literature raziskovali različne vrste prometa. Veliko smo se pogovarjali in pri tem ugotovili, da poleg cestnega prometa poznamo tudi zračni, vodni in železniški promet. Ker je bil letošnji november vremensko zelo prijeten, smo se nemalokrat odpravili tudi na kakšen sprehod po Topolšici. Preden pa smo se odpravili iz vrtca, smo si vedno nadeli odsevne rute in tako poskrbeli za varnost in vidnost v prometu. Tokrat smo na naših sprehodih opazovali različna vozila, prometne znake in spoznavali, kje in kdaj lahko prečkamo cesto. Najbolj so nas navduševali traktorji, tovornjaki in

delovni stroji, ki so se vozili mimo nas do bližjega gradbišča.

V vrtcu imamo tudi veliko različnih vozil, s katerimi smo popestrili naše dejavnosti. Pri vožnji s kolesi in skiroji pa nismo pozabili na varno vožnjo.

Foto arhiv Vrtca Šoštanj

ALEKSANDRA STROPNIK

Foto arhiv Vrtca Šoštanj

Čarobni trenutki v mesecu decembru

December je mesec, ki se na koledarju vsako leto zvrsti kot zadnji, a ga ravno zato vsi še bolj nestrpnost pričakujemo. Je mesec pričakanj, luči, praznovanj, poln lepih želja, veselih nasmehov in iskrenih objemov. V sebi nosi nekaj čarobnega, iskrivega in igrivega. In prav takšnega se ga trudimo pričarati tudi v našem vrtcu.

Na vsakem koraku nas spremljajo pesem, igra, smeh, glasba, luči in drobna presenečenja. Še več čarobnosti v naš vsakdan so vnesli majhni škrtaki, ki nas vsako noč obiščejo in nam prinašajo pisemca, v katerih nas povabijo k sodelovanju v različnih prazničnih aktivnostih.

Tako so nas spodbudili k skupnemu petju, prebiranju prazničnih zgodb in k obisku različnih dogodkov, ki so nam s pomočjo gostov polepšali praznične dni v vrtcu. Obiskali so nas učitelji glasbene šole in nam predstavili različne instrumente, harmonikar nam je s svojo harmoniko pripravil veselo urico ob ubranih ritmih, uživali smo v solo koncertu operne pevke, prijatelji, ki prepevajo v pevskem zboru in plešejo folkloro, pa so nam pripravili krasen nastop. Skupaj smo okrasili novoletno jelko, si ogledali odlomke iz praznične baletne

predstave Hrestač, si pripravili praznični kino in še in še.

V popoldanskem času nas je obiskal dedek Mraz, ki smo ga vsi res nestrpnost pričakovali. Ker smo bili vse leto vsi zelo pridni, nas je tudi obdaril, mi pa smo mu zapeli nekaj pesmic.

Veliko čarobnih trenutkov v zadnjih dneh leta in srečno 2023 želimo tudi vsem vam, dragi bralci.

Foto Silviya Vrhovnik Goršek

NATAŠA TERŽAN

Z roko v roki v praznični december

V mrzlih decembrskih dneh, ko mraz se nabira v kosteh, mi v vrtcu roke si podamo in skupaj na sneg odvihramo.

Ne samo to, da smo ta mesec v vrtcu ogromno počeli, temveč smo se tudi zelo lepo imeli. Najprej so strokovne delavke okrasile prostore našega vrtca s prečudovito ledeno deželo, ki nam je ta mesec še dodatno polepšala. Z otroki smo postavile in okrasile smreke v igralnicah, večnamenskem prostoru in zunaj. Izdelovali smo okraske, voščilnice, risbe, se igrali in ustvarjali s slanim testom, izdelovali lanterne, aranžmaje ... Skupaj smo rajali, se zabavali, igrali, peli ves mesec december.

Najlepši dogodek pa je bil seveda obisk Dedka Mraza, na katerega so v popoldanskem času prišli otroci v spremstvu svojih staršev.

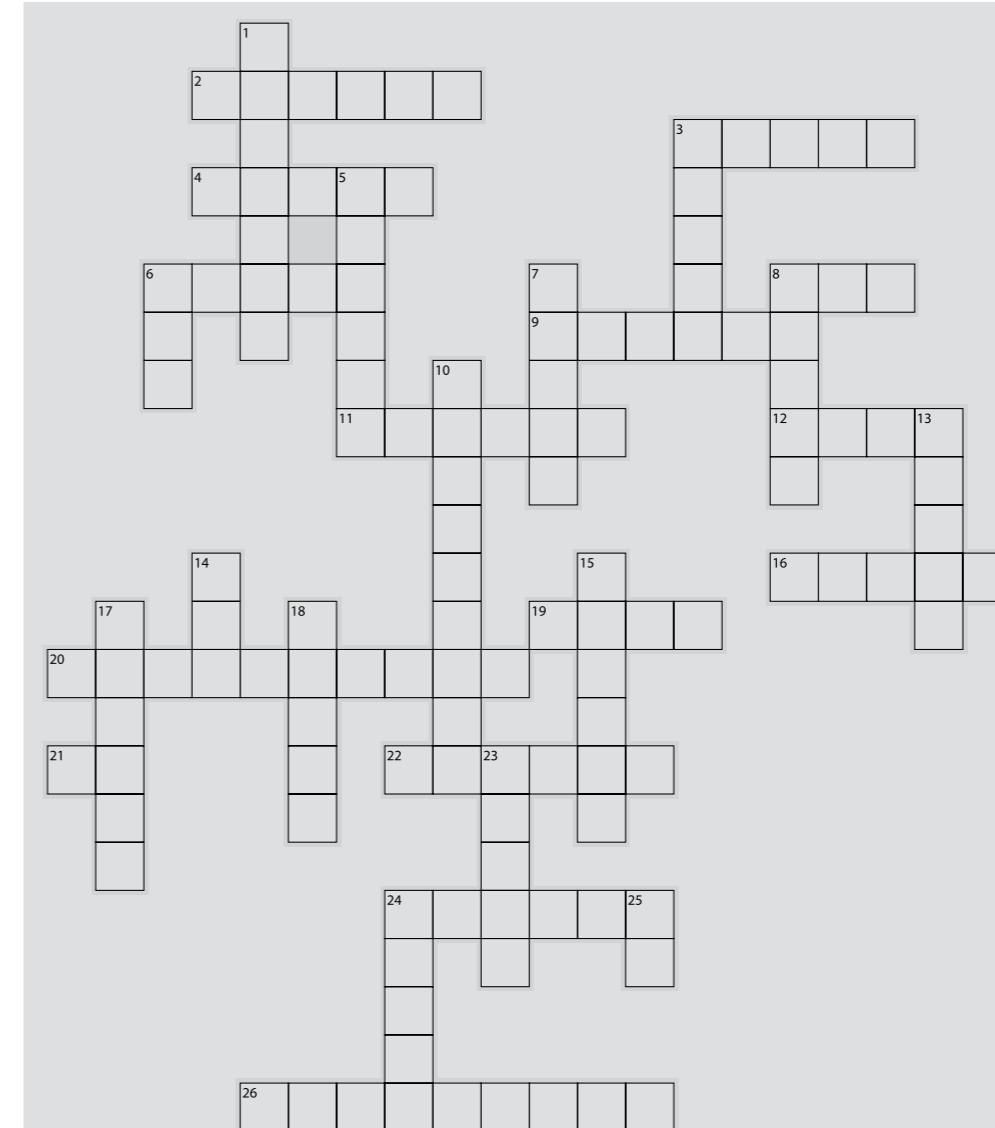

Foto Lucija Potočnik

SARA STEINER

RAZVEDRILO

AMADEJA KOMPREJ BERCE

VODORAVNO

2. Oče, roditelj
3. Angleška popevkarica
4. Močni metulj z debelim zadkom
6. Svetovno morje
8. Pihanje
9. Časopisni oglas
11. Anonimni pisatelj
12. Del knjige
16. Mandljeva ali lešnikova sladica
19. Rebrasta tkanina
20. Potovalni načrt
21. Martin Čater
22. Prebivalec Rova
24. Zver iz družine mačk
26. Ovratni pas za pse

NAVPIČNO

1. Antična znamenitost v Rimu
3. Letalo
5. Ost
6. Slavlina irska pesem
7. Kralj Lacija
8. Slovenski pisatelj Zidar
10. Odprava napake
13. Naša nekdanja valuta
14. 2244 m visoka gora nad Kobaridom
15. Perzijska preproga
17. Skupina otokov
18. Svečana, uradna obleka
23. Rojstni kraj S. Gregorčiča
24. Češki narodni ples
25. Vrsta žita

3	6		8			2
9		5				8
1		4		9		6
	3			5		
	4		1	6		3
			3			6
		2		3		9
6					3	1
7				8		4
						6

Šale

Pravi prva blondinka drugi: »Oh, včeraj sem pa spet ostala dolgo v Modni hiši.«

Druga:

»Zakaj pa, a si na veliko nakupovala?«

Prva: »Ne ne, spet je elektrike zmanjkalo in sem ostala cel dan na tekočih stopnicah!«

»Če sem kdaj zagrešil kakšno napako, sem bil dovolj pameten, da sem se na ta račun nasmejal,« pravi minister na nekem zborovanju.

Tedaj se zasliši klic: »Potem pa morate imeti zelo veselo življenje!«

Prenova Kajuhovega parka je potekala od meseca junija in je bila zaključena v decembru 2022. Poleg njega stoji Kajuhova rojstna hiša, ki jo je od družine Mešič odkupila Občina Soštanj in išče zanjo primerne vsebine.

